

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ช่วงชั้นที่ 2)
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ
4. ความพึงพอใจ
5. แผนการจัดการเรียนรู้
6. บริบทโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ช่วงชั้นที่ 2)

กรมวิชาการ (2545 : 1- 153) ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ช่วงชั้นที่ 2) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 มีสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เรียนทุกช่วงชั้น โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกภาษาให้มากที่สุดในทุกสถานการณ์ โดยผู้สอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและจัดกิจกรรมให้หลากหลาย ผลที่คาดว่าจะเกิดกับผู้เรียนคือ ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศ สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารใช้แสวงหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ ถ่ายทอดวัฒนธรรมไทยไปสู่สังคมโลกได้ ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระที่เป็นองค์ความรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ประกอบด้วย

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communication)

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures)

สาระที่ 3 ภาษาและความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น (Connections)

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก (Communities)

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความ
เรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษาแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร
และแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการ
เรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และการสื่อสารข้อมูล
ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมี
สุนทรีย์ภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม
ของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและ
วัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระ
การเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ
ทั้งในสถานศึกษาชุมชน และสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. โครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโครงสร้างของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ กำหนดตามระดับความสามารถทางภาษาและ พัฒนาการของผู้เรียน (Proficiency – Based) เป็นสำคัญ โดยจัดแบ่งเป็น 4 ระดับ คือ

3.1 ช่วงชั้น ป.1-3 ระดับเตรียมความพร้อม (Preparatory Level)

3.2 ช่วงชั้น ป.4-6 ระดับคั้น (Beginner Level)

3.3 ช่วงชั้น ม.1-3 ระดับกำลังพัฒนา (Developing Level)

3.4 ช่วงชั้น ม.4-6 ระดับความก้าวหน้า (Expanding Level)

เมื่อจบช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4- 6) นักเรียนต้องมีพฤติกรรมดังนี้

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยน และนำเสนอข้อมูลข่าวสาร สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ชีวิตประจำวัน สิ่งแวดล้อมในชุมชน
2. มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศเน้นการฟัง-พูด-อ่าน ตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิภาพ การซื้อ-ขาย ทมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ ประมาณ 1,050 – 1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)
3. ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสมสื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ
4. เข้าใจข้อความเป็นความเรียง และไม่ใช้ความเรียงในการสนทนาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการในบริบทที่หลากหลาย
5. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และมีชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามบริบทของข้อความที่พบตามระดับชั้น
6. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ นำเสนอและสืบค้นข้อมูล ความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นที่เรียนตามความสนใจและระดับชั้น
7. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในห้องเรียน และในโรงเรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและความเพลิดเพลิน

ตารางวิเคราะห์หลักสูตร

สำหรับตารางวิเคราะห์หลักสูตร กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนอนุบาลมหาสารคามมี ดังตาราง 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้รายปี และคำอธิบายรายวิชา
 สาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี	คำอธิบายรายวิชา
<p>สาระที่ 1 : ภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>มาตรฐาน ด1.1 : เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ ภาษา ทำท่างน้ำเสียง ความรู้สึกของผู้พูด 2. อ่านออกเสียงบทอ่านสั้น ๆ ได้อย่างถูกต้องตามหลักการออกเสียง 3. เข้าใจสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงในรูปแบบต่าง ๆ 4. เข้าใจข้อมูลและข่าวสารง่าย ๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์ <p>สาระที่ 1 : ภาษาเพื่อการสื่อสาร</p> <p>มาตรฐาน ด1.2 : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ภาษาตามมารยาททางสังคม เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2. ใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการของตน 	<p>- ภาษา ทำท่าง น้ำเสียง คำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำ น้ำเสียงของผู้พูด</p> <p>- อ่านออกเสียงบทอ่านสั้น ๆ</p> <p>- สื่อที่ไม่ใช่ความเรียง ในรูปแบบต่าง ๆ</p> <p>- ข้อความ ข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์</p> <p>- ใช้ภาษาตามมารยาททางสังคมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล</p> <p>- ใช้ภาษาเพื่อแสดงความคิดเห็น และแสดงความต้องการของตน</p>	<p>อ่านออกเสียง วลี ข้อความ บทอ่านสั้น ๆ ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง ใช้ภาษาทำท่าง เพื่อสื่อสารความหมายถ่ายทอดข้อมูลที่ได้ฟังและอ่าน ทั้งที่เป็นความเรียงและไม่ใช่ความเรียง เป็นถ้อยคำของตนเองหรือในรูปแบบอื่น ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ของตนเอง ข่าว หรือเหตุการณ์สำคัญอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน จากสื่อสิ่งพิมพ์ ใช้ภาษาตามมารยาททางสังคมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พูดหรือเขียนบรรยาย ประสบการณ์ของตนและสิ่งที่น่าสนใจ เข้าร่วมกิจกรรม ประเพณีสำคัญ</p>

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี	คำอธิบายรายวิชา
<p>สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม</p> <p>มาตรฐาน ค2.2 : เข้าใจความเหมือนและแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมของไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศและภาษาไทยในเรื่องคำ และวลี สำนวน และประโยคโดยนำไปใช้ได้เหมาะสมและถูกต้อง 2. เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย 3. เห็นประโยชน์ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ 4. เห็นคุณค่าทางภาษาและวัฒนธรรมและร่วมกิจกรรมทางภาษา 5. ตระหนักในคุณค่าทางภาษาและวัฒนธรรมที่เรียนและนำความรู้เกี่ยวกับภาษามาใช้กับตนเองได้อย่างเหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - ความแตกต่างระหว่างภาษาไทย ,ภาษาต่างประเทศในเรื่องคำ วลี สำนวน และประโยค และการนำไปใช้ - ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทยและการนำไปใช้ - ประโยชน์ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ - คุณค่าทางภาษาและวัฒนธรรม - คุณค่าทางภาษาและวัฒนธรรมที่เรียนและนำความรู้เกี่ยวกับภาษามาใช้กับตนเอง 	

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี	คำอธิบายรายวิชา
<p>สาระที่ 3 : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น</p> <p>มาตรฐาน ต 3.1 : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน</p> <p>1. เข้าใจเนื้อหาสาระภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น</p> <p>2. ใช้ภาษาในการแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นด้วยวิธีการที่หลากหลายได้</p> <p>สาระที่ 4 : ภาษาความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก</p> <p>มาตรฐาน ต 4.1 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม</p> <p>1. ใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>2. ใช้ภาษาสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ กับบุคคลภายในสถานศึกษา</p>	<p>- ใช้ภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย</p> <p>- ใช้ภาษาต่างประเทศในการแสวงหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นด้วยวิธีการที่หลากหลาย</p> <p>- ใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่าง ๆ ตามชุมชนและสถานศึกษา</p> <p>- ใช้ภาษาต่างประเทศที่สื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ กับบุคคลภายในสถานศึกษา</p>	

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี	สาระการเรียนรู้รายปี	คำอธิบายรายวิชา
<p>มาตรฐาน ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการทำงานในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง 2. ใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักควบคุมตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเหมาะสม และเจรจาโน้มน้าวต่อรองอย่างมีเหตุผล 3. ใช้ภาษาต่างประเทศเฉพาะด้านเพื่อการสื่อสารการจัดการด้านการเรียน การศึกษาต่อและ/หรือด้านอาชีพ 4. ใช้ภาษาต่างประเทศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของชุมชนท้องถิ่นหรือประเทศชาติในการส่งเสริมหรือสร้างความร่วมมือในสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารในการทำงานและสมัครงานในสถานการณ์จำลองหรือสถานการณ์จริง - ใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักควบคุมตนเอง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - ใช้ภาษาต่างประเทศเฉพาะด้านเพื่อการสื่อสารการจัดการด้านการเรียน การศึกษาต่อและด้านอาชีพ - ใช้ภาษาต่างประเทศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารของชุมชนท้องถิ่นหรือประเทศชาติในการส่งเสริมหรือสร้างความร่วมมือในสังคม 	

กระบวนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศผู้สอนจำเป็นต้องรู้ความแตกต่างระหว่างเทคนิคการสอน วิธีสอน และแนวคิดทฤษฎี ซึ่งเป็นที่มาของวิธีสอนแบบต่าง ๆ เพื่อจะได้เข้าใจความสัมพันธ์ของคำทั้งสามตามระดับชั้น วิธีสอนบางวิธีเป็นที่นิยมใช้กันอยู่นาน บางวิธีถูกนำมาใช้เพียงช่วงเวลาหนึ่งแล้วก็เสื่อมความนิยมไป การที่วิธีสอนแต่ละวิธีไม่ได้รับความนิยมนั้นเนื่อง มิใช่เพราะมีความล้มเหลวในการปฏิบัติจริงแต่มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงด้านแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ด้านจิตวิทยา ด้านภาษาศาสตร์ และด้านการศึกษา แนวทางในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดในยุคสมัยต่าง ๆ ของนักปรัชญา นักจิตวิทยา และภาษาศาสตร์ซึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อการสื่อสาร ที่มีลักษณะเด่นชัด คือ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner - Centre)

การจัดการเรียนการสอนตามแนวการสอนเพื่อการสื่อสารมุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่มีการฝึกปฏิบัติ มีการนำภาษาไปใช้ได้จริงตามหน้าที่ของภาษาในการสื่อความหมาย โดยเป้าหมายอยู่ที่การใช้ภาษาสื่อสารในชีวิตจริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับสภาพสังคมดังนั้นการจัดการกระบวนการเรียนรู้อาจมุ่งให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกใช้ภาษาให้มากและให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรเลือกใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ต่าง ๆ (Learning Strategies) ที่เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีลีลาการเรียนรู้ (Learning Styles) เป็นของตนเอง กลยุทธ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่กลยุทธ์ในการสื่อสาร ทักษะการจำ ทักษะการถาม การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดสร้างสรรค์ การประเมินตนเอง การวางแผนจัดการเรียนรู้ของตนเอง การใช้วิธีเรียนแบบต่าง ๆ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ ให้เหมาะสมกับตนเองตามระดับชั้นในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศยังไม่สามารถสรุปได้ว่าวิธีสอนใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดและสมบูรณ์แบบที่สุดเพราะแต่ละวิธีต่างก็มีจุดดีและจุดด้อย ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาวิวัฒนาการของทฤษฎีการเรียนรู้ และวิธีสอน เพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ เข้าใจเหตุผลและมองเห็นความจำเป็นในการที่จะต้องปรับเปลี่ยน และประยุกต์วิธีสอนของตน เพื่อสามารถเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนและจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้นทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลและเกิดศักยภาพสูงสุดตามความสามารถของแต่ละคน

การวัดและประเมินผล

ในการเรียนการสอนใด ๆ ก็ตามการสอนกับการวัดผลประเมินผลมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาตั้งแต่ต้นจนอาจกล่าวได้ว่าเมื่อมีการสอนต้องมีการประเมินผลควบคู่กันไปด้วยเสมอเพียงการวัดและการประเมินอาจเปลี่ยนรูปแบบไปตามยุคสมัย การประเมินเป็นส่วนที่สำคัญและจำเป็นของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีความหมายมากกว่าการให้เป็นเกรดหรือคะแนนรวมแต่เป็นการหาคำตอบที่สร้างสรรค์ในทางบวก และให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียนเพื่อตรวจสอบว่าการสอนนั้นบรรลุเป้าหมายในระดับใด ผลจากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีผลต่อโรงเรียนในเชิงบริหารและการสร้างความเชื่อมั่นในสังคม

การประเมินที่ดีส่วนหนึ่งต้องเป็นเสมือนเครื่องช่วยในการเรียนและอีกส่วนหนึ่งเป็นเสมือนเครื่องมือในการวัดและบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เรียนตลอดหลักสูตรตามมาตรฐานการเรียนรู้หลักสำคัญในการประเมินผลที่พึงพิจารณาคือการประเมินผลควรมีลักษณะเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เน้นคุณลักษณะและความสามารถของผู้เรียน เป็นภาพรวมผลการประเมินต้องชี้ให้เห็นผลการปรับปรุงการสอนของครูผู้สอน และความสำเร็จของผู้เรียนตามเป้าหมายหลักสูตร บ่งบอกถึงความสามารถในการนำความรู้ และทักษะไปใช้ในชีวิจริงได้ ทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถที่หลากหลายไม่แยกเด็ดขาดจากการเรียนการสอนเป็นทางการให้ข้อมูลที่ทำให้ผู้เรียนแต่ละคน รู้จักตนเองและมองเห็นแนวทางที่จะปรับปรุงตนเองได้ดีขึ้น โดยเน้นความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล ตรวจสอบและทบทวนซึ่งกันและกัน เน้นที่การวัดกระบวนการ (Process) เท่า ๆ กับการวัดผลผลิต (Product) ของกระบวนการเน้นการวัดที่สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ความคิด พิจารณาไตร่ตรองรวมทั้งการใช้เหตุผลและการแก้ปัญหาข้อมูล ที่ได้มาจะใช้ประเมินจะต้องได้มาโดยกระบวนการเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายและสอดคล้องกับรูปแบบการประเมินผลตามหลักสูตร โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่มีหลากหลายรูปแบบเลือกนำมาใช้ได้สอดคล้องเหมาะสมกับกระบวนการสอนของผู้สอนและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดบางครั้งอาจต้องปรับวิธีการหรือคัดแปลงเครื่องมือวัดเพื่อให้เหมาะสมสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ บางกรณีจำเป็นต้องใช้เทคนิคการประเมินที่ผสมผสานหรือหลากหลายเพื่อให้ได้ภาพเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่กว้างและสมบูรณ์ขึ้นจากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงภาวะด้านการประเมินผลการเรียนระบบการวัดและประเมินผลที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการ จึงเปลี่ยนแปลงไปด้วยเพื่อให้เกิดความ

สอดคล้องกัน การประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงเน้นไปที่การวัดและการประเมินผลที่จะไปสู่การใช้ให้เห็นสภาพที่แท้จริงของผู้เรียนและสภาพจริงของการเรียนการสอนจากพฤติกรรมที่ผู้เรียนได้แสดงออก (Student Performance) สะท้อนให้เห็นความสามารถอย่างหลากหลายในการพัฒนาคนที่ชัดเจนสอดคล้องกับสมรรถภาพที่มีในตนเอง และจากการลงมือปฏิบัติจริงซึ่งชี้ให้เห็นวิธีการตัดสินใจและการแก้ปัญหาด้วยตนเอง การใช้กิจกรรมการประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment) ช่วยให้เห็นได้ว่าผู้เรียนเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ มากน้อยเพียงใดนอกจากระบบการวัดและประเมินผลจะปรับเปลี่ยนแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินจะต้องปรับเปลี่ยนไปจากเดิมซึ่งมีเพียงครูผู้สอนเป็นบุคคลหลายกลุ่ม ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้เรียนซึ่งทำหน้าที่ทั้งประเมินตนเองและประเมินเพื่อน (ในกลุ่ม) ผู้ปกครอง เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วิธีการและเกณฑ์ต่าง ๆ ในการประเมินด้วย

ภาษาที่นำมาประเมินควรเป็นภาษาที่ใช้ในสถานการณ์การสื่อสารตามสภาพจริง คือ เป็นข้อความสมบูรณ์ในตัวเอง เป็นภาษาที่เจ้าของภาษาใช้ มีความเป็นธรรมชาติอยู่ในบริบท ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความสามารถ และประสบการณ์ของผู้เรียนด้วยการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารควรประเมินความสามารถในการสื่อความหมายจริง ๆ ไม่ควรแยกการใช้ภาษาออกจากสถานการณ์และควรวัดให้ครอบคลุมองค์ประกอบทางภาษาอันประกอบด้วยความรู้เรื่องเสียง คำศัพท์ โครงสร้าง การใช้ภาษาในสถานการณ์และกลวิธีในการสื่อสาร แนวการประเมินเช่นนี้ช่วยเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร การสอนและการประเมิน ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สถานศึกษาจะต้องทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของสถานศึกษาไว้ เพื่อให้เป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกันและเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องมีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษาและระดับชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและสถานศึกษาแก่ผู้เกี่ยวข้องต่อไป

การวัดและการประเมินผลระดับชั้นเรียน

การวัดและการประเมินผลระดับชั้นเรียนมีจุดมุ่งหมายเพื่อได้ทราบความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ที่กำหนดไว้ ของแต่ละรายวิชา ดังนั้นการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาจึงต้องเน้นวิธีการและเครื่องมือวัดที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

เช่นการวัดภาคปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ การตรวจผลงานการบันทึกพฤติกรรม แฟ้มสะสมผลงาน ทั้งนี้วิธีการและเครื่องมือวัดที่เลือกใช้ต้องสอดคล้องกับเนื้อหาภาษาหรือทักษะที่ต้องการวัดด้วย ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนทำให้ผู้เรียนได้ทราบระดับความก้าวหน้าและความสำเร็จของตน สามารถนำผลไปพัฒนาปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองทำให้ครูผู้สอนได้รู้ถึงความสามารถและเข้าใจความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลตลอดจนมองเห็นภาพความเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที่ทั้งนี้และนำมาจัดกลุ่มผู้เรียนได้รวมทั้งใช้ประเมินการจัดกิจกรรมของตนเอง ทำให้ผู้ปกครองได้ทราบระดับความสำเร็จของผู้เรียน สามารถให้การสนับสนุนส่งเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้

การประเมินระดับสถานศึกษา

การประเมินระดับสถานศึกษาเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของการเรียนรู้และตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องจัดให้มีการประเมินผลการเรียนรู้รายปีและช่วงชั้นเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของกระบวนการวัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งผลการประเมินช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้นของผู้เรียนการประเมินผลนี้จะช่วยให้ข้อมูลอย่างดีสำหรับครูผู้สอนในการพิจารณาว่าการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน มีประสิทธิภาพหรือมีคุณภาพเพียงใด โดยดูผลจากการเรียนรู้ด้านความรู้ทักษะ และเจตคติของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับน่าพอใจหรือไม่ ข้อมูลผลการเรียนรู้นี้จะป็นข้อมูลย้อนกลับด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และปัจจัยอื่นที่สนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนว่าเพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการหรือไม่ ผลจากการประเมินจะช่วยให้ครูผู้สอนและสถานศึกษานำมาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจปรับปรุงระบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ผลการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่พึงประสงค์

นอกจากนี้ผลการประเมินระดับสถานศึกษาสามารถช่วยผู้เรียนในการปรับปรุงแก้ไขผลการเรียน การวางแผนการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพครูผู้สอนสามารถวางแผนช่วยเหลือผู้เรียนให้เรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ฝ่ายแนะแนวสามารถจัดบริการแนะแนวได้อย่างเหมาะสมผู้บริหารได้ทราบถึงมาตรฐานด้านวิชาการของโรงเรียน และสามารถปรับสภาพการจัดการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้ปกครองรู้ความก้าวหน้าของผู้เรียนด้านต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนพัฒนาการของผู้เรียนในการประเมินผลระดับสถานศึกษาสามารถทำได้ด้วยการใช้การทดสอบแบบต่าง ๆ ร่วมกับบันทึกพฤติกรรมของผู้เรียน โดยลักษณะภาษาที่นำมาทดสอบและจุดประสงค์ในการประเมินควรสอดคล้องกับมาตรฐานและสาระการเรียนรู้รายปี มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmark) และองค์ความรู้ (Body of Language) ที่กำหนดในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐาน

การเรียนรู้ที่กำหนดไว้สถานศึกษาต้องจัดให้มีการสอนซ่อมเสริมและประเมินผลการเรียนรู้อีกครั้ง

การประเมินคุณภาพระดับชาติ

สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในปีสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับชาติ สำหรับกลุ่มภาษาต่างประเทศจะมุ่งเป็นการประเมินความสามารถในการใช้ภาษาทั้งความรู้ทางภาษา และความสามารถในการสื่อสารที่จำเป็นและมีความสำคัญตามระดับชั้นผลจากการประเมินผลที่ได้ นอกจากจะเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศของผู้เรียนของสถานศึกษาแต่ละแห่งและของประเทศในภาพรวมแล้ว ยังใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายระดับชาติ เพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในระดับ ประเทศและในระดับสถานศึกษาต่อไป

แหล่งการเรียนรู้

บทบาทหน้าที่สำคัญอีกประการหนึ่งของครูผู้สอนคือ การรู้จักแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสามารถแนะนำผู้เรียนให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาค้นคว้าฝึกฝนทักษะทางภาษาเพิ่มเติมจากการเรียนในชั้นเรียนได้ด้วยตนเอง แหล่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มพูนทักษะทางภาษาของตนได้นั้นมีอยู่ในที่ต่าง ๆ รอบตัวผู้เรียนนับตั้งแต่ผู้คน สถานที่ต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนและไกลออกไปซึ่งอาจจำแนกได้ดังนี้

1. ครูผู้สอน เพื่อนร่วมชั้นเรียน พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง
2. ห้องสมุดโรงเรียน ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
3. ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self - Access Learning Center) ซึ่งเป็นที่ฝึกภาษาอเนกประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตนเองในการใช้ภาษาอังกฤษ และสนองความต้องการของผู้เรียนที่มีความสามารถทางภาษาแตกต่างกันโดยเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ที่จัดไว้ให้ตามความสนใจ เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

4. รายการวิทยุโทรทัศน์ภาคภาษาอังกฤษ หรือรายการจากต่างประเทศ เช่น BBC , VOA หรือรายการเคเบิลทีวี หรือดาวเทียม เช่น CNN , Discovery , National Geographic

เป็นต้น

เป็นต้น

สรุปจากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศทางโรงเรียนได้นำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรสถานศึกษาและผู้วิจัยจึง ได้นำแนวคิดจากคู่มือหลักสูตร

ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2546 ได้เขียนถึงการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง ว่าตามตัวหนังสือหรือเข้าใจความจากหนังสือ สังเกตหรือพิจารณาการดูให้เข้าใจ

วรรณิ โสมประยูร (2537 : 11) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านเป็น กระบวนการมอง ที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำ หรือสัญลักษณ์แปลออกมา เป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เรียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน และผู้อ่าน สามารถเอาความหมายนั้น ๆ ไปใช้ประโยชน์ได้

สนธิ ตั้งทวี (2536 : 111) ได้ให้ความหมายของการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำและความคิดแล้วนำ ความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์

มาลินี ชาญศิลป์ (2535 : 102) ได้สรุปความหมายของการอ่านว่า การอ่าน คือการเข้าใจหนังสือด้วยการสังเกต พิจารณา

ซินทซ์ (Zintz. 1976 :) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า

การอ่าน คือ การทำความเข้าใจภาษาที่ผู้แต่งได้เขียนไว้

การอ่าน คือ ความสามารถที่จะทำนายความหมาย ของตัวอักษรที่ตนเอง กำลังอ่าน

เอ็ดเวิร์ด และวาเล็ท (Edward and Valette. 1977 : 249) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า คือกระบวนการพัฒนาขั้นแรกคือการออกเสียงให้ตรงกับสัญลักษณ์ ขึ้นต่อมาก็ ศึกษาถึงการอ่านเนื้อเรื่อง

มาร์คเชลเฟล (Marksheffel. 1966 : 2) กล่าวว่า การอ่าน หมายถึง กระบวนการของความคิด เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนมาก เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทั้งหมดของ เราขณะที่รับรู้ ขณะที่ค่อย ๆ ให้ความคิดใหม่ขึ้นมาในขณะที่แก้ปัญหาหรือผ่อนคลายได้ความ สนุกสนาน เพลิดเพลินจากการตีความสัญลักษณ์ ข้อเขียน

ฮิลเดรท (Hildreth, 1958 : 2) กล่าวถึงการอ่าน หมายถึง กระบวนการแปลความหมายของสัญลักษณ์โดยผ่านกระบวนการทางความคิดในสมองซึ่งประสบการณ์เดิมที่มีอยู่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น

จากความหมายของการอ่านข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ต้องใช้สายตาสัมผัสตัวอักษรหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพื่อรับรู้และเข้าใจความหมายของคำหรือสัญลักษณ์ โดยแปลออกมาเป็นความหมายที่ใช้สื่อความคิดและความรู้ระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกันซึ่งผู้อ่านสามารถนำเอาความหมายนั้น ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้และยังเป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนในด้านของความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายผู้เขียนย่อมพยายามใช้สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรสื่อความหมาย หรือให้ข้อมูลที่ตนต้องการการสื่อสารแก่ผู้อ่าน และผู้อ่านเองก็ย่อมจะต้องสื่อความหมายจากสัญลักษณ์หรือตัวอักษรที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายแก่ตน ดังนั้นการอ่าน จึงเป็นกระบวนการทางที่ทางสมองแปลสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่มองเห็นให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้เร็วขึ้น

2.2 จุดประสงค์ของการสอนอ่าน

2.2.1 เพื่อฝึกให้นักเรียนอ่านเอาเรื่องและทำความเข้าใจได้ด้วยวิธีอ่าน และอ่านด้วยด้วยตนเอง โดยไม่มีการแปล

2.2.2 เพื่อเป็นการทบทวนคำศัพท์และประโยคที่นักเรียนเรียนไปแล้ว

2.2.3 เพื่อฝึกให้นักเรียนเริ่มหัดเดาความหมายของคำที่นักเรียนไม่รู้จกโดยอาศัยการเดาจากเนื้อความรอบด้าน (บริบท) หรือการพิจารณาความจากภาพ

การฝึกอ่านเอาความนี้มีความหมายสำคัญมาก เพราะจะทำให้ให้นักเรียนอ่านได้ด้วยตนเองเป็นการสร้างนิสัยให้เกิดความรักที่จะอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับความสามารถในการเดาความหมายนั้นครูควรจะเริ่มสร้างให้เด็กตั้งแต่ตอนต้น เพราะในชีวิตจริงนั้นเราจะต้องใช้การเดาความหมายของคำจากบริบทอยู่เป็นนิจถ้านักเรียนรู้จักวิธีเดาความหมายจะไมู้สึกกลัวที่จะอ่านเมื่อพบคำศัพท์ที่ตนไม่รู้จกอยู่ในบทอ่าน การฝึกอ่านควรเริ่มที่ละเล็กที่ละน้อยในที่สุดเด็กก็จะอ่านได้เอง (ธิดารักษ์ คาบพลอ่อน. 2542 : 41)

2.3 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตของคนเราอยู่ตลอดเวลา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ประสบการณ์ และความเพลิดเพลินอันเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

เป็นกระบวนการสำคัญในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ ความเจริญก้าวหน้าในด้านการพิมพ์ และเทคนิคอื่นๆ ทำให้วิทยาการด้านต่างๆ เผยแพร่ออกมาในรูปแบบของสิ่งพิมพ์เป็นจำนวนมาก การอ่านจึงกลายเป็นเครื่องมือเพื่อใช้สำหรับการเรียนรู้วิชาต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ข่าวสารสารสนเทศที่อาศัยดาวเทียมและคอมพิวเตอร์ต้องอาศัยทักษะการอ่านทั้งสิ้น เช่นการสืบค้นจากอินเทอร์เน็ต (Internet) ต้องใช้ความรู้ด้านการอ่านภาษาอังกฤษในการอ่านข้อมูลที่ปรากฏบนคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมอยู่กับระบบอินเทอร์เน็ตปัจจุบันนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของสหรัฐอเมริกาว่า 40 เปอร์เซ็นต์ ไม่สามารถอ่านได้ทำให้นักเรียนเหล่านั้นต้องจบช้ากว่ากำหนดและจากการวิจัยพบว่า นักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของสหรัฐอเมริกา ไม่สามารถอ่านได้ดีมีนักเรียนจำนวนมากที่ต้องออกจากโรงเรียน หนีเรียน และทำให้มีโอกาสน้อยในการหางานทำที่ดี แม้ปัจจุบันนี้การสื่อสารจะมีความก้าวหน้าอย่างสูง และมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัยมาใช้เพื่อการสื่อสารก็ตาม แต่สิ่งพิมพ์ยังมีความสำคัญในระบบการสื่อสารทั่วโลก ถ้าปราศจากสิ่งพิมพ์ หรือตำราต่างๆ ก็คงไม่เกิดความก้าวหน้าทางการศึกษา หรือเกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการที่สำคัญ ดังนั้นการอ่านเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้พัฒนาเพิ่มพูนประสบการณ์ต่างๆ และเพื่อความบันเทิงโดยเฉพาะประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง หรือภาษาต่างประเทศการสอนภาษาอังกฤษมีความสำคัญยิ่งเพราะไม่ว่านักเรียนจะสามารถพูดหรือเขียนภาษาอังกฤษได้หรือไม่ก็ตามแต่ทักษะที่เราจำเป็นต้องมี คือความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เนื่องจากต้องอ่านตำราเรียนที่เป็นภาษาอังกฤษซึ่งจุดประสงค์ของการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับคนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ คือ การอ่านเพื่อค้นหาข้อมูลที่ไม่สามารถหาได้จากเอกสาร ที่เป็นภาษาแรกของตนเอง จึงต้องอ่านเพื่อหาข้อมูลจากเอกสารหรือแหล่งต่างๆ ที่ใช้ภาษาอังกฤษ (สนิท ตั้งทวี. 2526 : 34 ; บรูตัน และ โบรคา Bruton and Broca. 1993 : 5)

สรุปได้ว่า การอ่านเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทั้งในด้านการศึกษาหาความรู้พัฒนาเพิ่มพูนประสบการณ์ต่างๆ และเพื่อความบันเทิง การอ่านเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม ความรู้ที่ได้รับจากการอ่านเป็นความรู้ที่ได้มาจากการลงทุนที่น้อยที่สุด แต่เป็นความรู้ที่ขยายไปสู่กว้างที่สุด โดยเฉพาะในโลกปัจจุบัน ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการอย่างมาก การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้บุคคลก้าวหน้าทันต่อเหตุการณ์ และความเจริญก้าวหน้าของโลกได้

2.4 ความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านเป็นจุดประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งต่อการอ่านเพราะผู้อ่านสามารถถ่ายทอดความคิดของผู้เขียน โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษา และความสามารถในด้านความคิดซึ่งได้แก่ ความสามารถในการทำนาย การเห็นความสัมพันธ์ของใจความสำคัญ และรายละเอียดรวมทั้งการวิเคราะห์โดยการผสมผสานของความคิดเข้าใจในเรื่องที่อ่านแสดงมโนทัศน์จนสามารถสรุปความหมายจากเรื่องที่อ่าน ของคำในบริบทต่าง ๆ ได้โดยตลอดโดยไม่จำกัดอยู่ที่เพียงการตอบคำถามให้ถูกเท่านั้นแต่ต้องมีความเข้าใจ 2 ระดับ คือ

1. ระดับต่ำ ความเข้าใจระดับนี้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้อ่านพอใจในสิ่งที่ตนอ่าน เข้าใจความหมาย และมีมโนทัศน์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์

2. ระดับสูง นักเรียนต้องจับใจความสำคัญนั้นได้ เข้าใจถึงแก่นความคิดที่เขียนอยู่และสามารถเปรียบเทียบแนวคิดเหล่านี้กับสิ่งที่เคยเรียนรู้มาเพื่อที่จะรับเอาสาระและแนวคิดใหม่มาผสมผสานเป็นมโนทัศน์ทั้งเก่าและใหม่ให้เข้าด้วยกัน (กาญจนา ปราบพาล. 2526 : 62 ; มานิต บุญประเสริฐ. 2533 : 1)

สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญของการอ่าน คือ ความเข้าใจในการอ่านเมื่อนักเรียนอ่านตัวอักษรแล้วจะต้องใช้กระบวนการคิดที่ทำให้เกิดมโนทัศน์จนสามารถสรุปความหมายและเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้นเราจึงปลูกฝังความเข้าใจในการอ่านให้เกิดขึ้นกับเด็กตั้งแต่เล็กเพื่อนำไปใช้ศึกษาในระดับสูงและนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้

2.5 จุดมุ่งหมายในการอ่าน

ในการอ่านแต่ละครั้งผู้อ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่แตกต่างกัน เช่น การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ อ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ ในอ่านหนังสือมีจุดมุ่งหมายในการอ่านดังต่อไปนี้

2.5.1 อ่านเพื่อทราบข่าวสารข้อเท็จจริง เป็นการอ่านที่รวดเร็วเพื่อหาคำตอบสั้น ๆ หรืออ่านหัวข้อสำคัญ เช่น การอ่านประกาศ อ่านโฆษณา การอ่านพาดหัวข่าว หนังสือพิมพ์

2.5.2 การอ่านเพื่อแสวงหาความรู้ เช่น การอ่านข้อเขียนในรูปแบบต่าง ๆ อ่านตำรา

2.5.3 การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น การอ่าน นวนิยาย นิตยสาร เรื่องชวนอ่าน

2.5.4 อ่านเพื่อเสริมความคิด เช่น การอ่านหนังสือที่แฝงความคิดด้าน
คุณธรรม

2.5.5 อ่านเพื่อวิเคราะห์ วิเคราะห์ เช่น การอ่านข่าวเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจ
แล้ววิเคราะห์สถานการณ์

2.5.6 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เช่น การอ่านข่าวรับสมัคร

2.5.7 การอ่านเพื่อใช้ในวิชาชีพ เป็นการอ่านเพื่อพัฒนางานตามอาชีพ
ของแต่ละคน รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ตนเอง

2.5.8 การอ่านเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การอ่านป้าย
สัญญาณจราจร ป้ายบอกสถานที่ต่าง ๆ

2.6 ความสามารถในการอ่าน

ความสามารถในการอ่านนั้นจะต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ หลายประการ เช่น
ความเข้าใจในภาษา ความสามารถในการจับใจความและรายละเอียดปลีกย่อย ได้ถูกต้อง ดังนี้

2.6.1 ความสามารถทางภาษาและตัวหนังสือ ได้แก่ความสามารถที่จะเข้าใจ
ความหมายของคำใหม่ๆจากบริบท ความสามารถที่จะเข้าใจ โครงสร้างของประโยค และ
ความสามารถที่จะเข้าใจเครื่องหมายวรรคตอน และ ตัวพิมพ์ใหญ่

2.6.2 ความสามารถทางการคิด ได้แก่ ความสามารถที่จะระบุนจุดประสงค์ของผู้
แต่งความสามารถที่จะเข้าใจความคิดสาระสำคัญ และความคิดย่อยที่สนับสนุนความคิด
สำคัญและความสามารถที่จะสรุปและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

2.6.3 ความสามารถในการตีความหมายจากคำที่ผู้เขียนแสดงออก และ
สามารถที่จะระบุท่วงทำนองการเขียนของผู้เขียน แฮร์ริส (Harris. 1959 : 59)

2.7 องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความสามารถของผู้อ่านแล้วเข้าใจนั้นเกิดจากองค์ประกอบหลายด้านต้องอาศัย
ความสามารถพินิจพิจารณา และไตร่ตรองหาข้อสรุปให้เป็นไปตามแนวความคิดของผู้เขียน

สาวิตรี ประเสริฐกุล (2529 : 40) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อความเข้าใจ
ในการอ่านขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

2.7.1 ทักษะที่ใช้ในการอ่านของผู้เรียน เช่น การเดาความหมายของศัพท์
จากบริบทการใช้พจนานุกรม

2.7.2 ความรู้เดิมของผู้เรียน การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจนั้นควรควรใช้วิธีการสอนที่สัมพันธ์กับความรู้เดิมของผู้เรียน

ความเข้าใจในการอ่านขึ้นอยู่กับพื้นฐานดังต่อไปนี้

1) การเข้าใจความหมายของคำ (Word meaning) เป็นพื้นฐานสำคัญของความเข้าใจในการอ่านถ้าผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ชัดเจน และกว้างขวางย่อมจะทำให้เข้าใจประโยคและเรื่องราวที่อ่านได้ดี

2) การเข้าใจความหมายของกลุ่มคำ (Thought Units) เด็กต้องอ่านหน่วยความคิดคือ แบ่งเป็นกลุ่มคำให้ได้ความหมายของคำที่ต่อเนื่องเป็นกลุ่ม ๆ แทนการอ่านทีละคำ เพราะการอ่านทีละคำจะเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจในการอ่านทีละประโยค

3) การเข้าใจประโยค (Sentence Comprehension) นอกจากผู้เรียนจะเข้าใจความหมายของกลุ่มคำและคำแล้วต้องมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างคำ กลุ่มคำ และกลุ่มคำในประโยคด้วย

4) ความเข้าใจอนุเจต (Paragraph Comprehension) ผู้เรียนจะเข้าใจอนุเจตได้ดีก็ต่อเมื่อมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างประโยคในอนุเจต การทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประโยคนั้นค่อนข้างยาก แต่ถ้าผู้เรียนขาดความสามารถในด้านนี้แล้วจะไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

5) ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างอนุเจต (Comprehension of Larger Unit) ผู้เรียนจะสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่ยาวขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนสามารถจัดลำดับความคิดของเรื่องที่อ่านได้ และจะต้องมองเห็นความสัมพันธ์ของอนุเจตด้วย

2.8 ความมุ่งหมายในการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต การอ่านแต่ละครั้งจะมีความมุ่งหมายแตกต่างกันถ้าผู้อ่านตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านแต่ละครั้งไว้จะช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพสูงซึ่งมีดังนี้

2.8.1 การอ่านเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น อ่านตำรา อ่านบทความ สารคดี

2.8.2 การอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น อ่าน นวนิยาย อ่านการ์ตูน อ่านวรรณคดี

2.8.3 การอ่านเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เช่น อ่านหนังสือพิมพ์

- 2.8.4 การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง เช่น อ่านสารคดี อ่านประวัติศาสตร์
- 2.8.5 การอ่านเพื่อวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้ เช่น การอ่านข่าว
- 2.8.6 การอ่านเพื่อหาประเด็นว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง เช่น อ่านคำโฆษณาต่าง ๆ
- 2.8.7 การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น อ่านบทความในวารสาร
- 2.8.8 การอ่านเพื่อปฏิบัติตาม เช่น อ่านคำสั่ง อ่านคำแนะนำ อ่านคู่มือการใช้ไฟฟ้า
- 2.8.9 การอ่านเพื่อออกเสียงให้ถูกต้องชัดเจน มีน้ำเสียงเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง และเหมือนกับพูด เช่น อ่านบทละครต่าง ๆ

2.9 ความมุ่งหมายในการอ่านในใจ

- 2.9.1 สามารถอ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ดี
- 2.9.2 สามารถเพิ่มพูนความชำนาญในการอ่าน และมีสมาธิในการอ่าน
- 2.9.3 สามารถนำสิ่งที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน
- 2.9.4 สามารถนำการอ่านไปใช้ปรับปรุงการดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.9.5 สามารถบอกประโยชน์ของการอ่านในใจและรักการอ่านหนังสือ
- 2.9.6 สามารถส่งเสริมให้เด็กรู้จักหาความหมายคำศัพท์โดยใช้หนังสืออ้างอิงจาก Dictionary
- 2.9.7 สามารถส่งเสริมให้เด็กมีความรู้ในสิ่งแวดล้อมและสนใจปัญหาและเหตุการณ์ประจำวันโดยการอ่าน
- 2.9.8 สามารถถ่ายทอดจินตนาการจากการอ่านมาเป็นคำพูด หรือข้อเขียนได้
- 2.9.9 เข้าใจเบื้องต้นในการอ่านหนังสือ การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา

2.10 หลักการสอนอ่าน

การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่แปลสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สามารถมองเห็นได้ เกิดความรู้ความเข้าใจแจ่มแจ้ง ชัดเจน ตรงตามที่ต้องการ และสนองความต้องการของผู้อ่านด้วย ดังนั้นการอ่านที่จะทำให้เกิดความคิดและนำไปใช้ประโยชน์แก่ผู้อ่านได้ดี ทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะต้องมีหลักที่สำคัญในการสอนอ่าน ดังนี้

2.10.1 ความพร้อมของเด็กในการสอนครูจะต้องตรวจและสร้างความพร้อมทางร่างกายเกี่ยวกับสายตา เช่น การกวาดสายตาจากซ้ายไปขวา ความพร้อมเกี่ยวกับการสังเกต เปรียบเทียบ จำแนกแยกแยะสิ่งของ การรู้จักสิ่งของทั้งของจริงและภาพ การออกเสียงเรียกชื่อสิ่งของต่าง ๆ รวมทั้งครูจะต้องทำให้การอ่านง่ายและสนุกสนานด้วย

2.10.2 ความต้องการของเด็ก ครูควรทราบความต้องการในการอ่านของเด็กเป็นรายบุคคล ครูผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจธรรมชาติของเด็กกว่าเด็กทุกคนอยากรู้ อยากรู้อะไร อยากรู้อะไร อยากรู้อะไร ครูจะต้องรู้จักกระตุ้นความต้องการของเด็กให้มาสัมผัสกับการอ่านโดยชักนำให้อ่านมาก ๆ จะได้มีความรู้มากเพื่อจะได้นำไปพูด ไปแสดงได้ หรือช่วยผู้ใหญ่หาความรู้จากหนังสือได้จะเป็นการช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของเด็กให้ดีขึ้น

2.10.3 ประสบการณ์ของเด็ก เด็กที่มีฐานะทางบ้าน ทางสังคม และทางเศรษฐกิจดีจะทำให้เด็กมีประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมมาก ตรงกันข้ามเด็กที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมไม่ดีจะขาดประสบการณ์ในการอ่าน ดังนั้นครูจะต้องสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น นำภาพสถานที่ ภาพพืช ภาพสัตว์ ภาพสิ่งของ ฯลฯ มาให้นักเรียนมีประสบการณ์ จะช่วยให้เด็กอ่านอย่างเข้าใจและมีความหมายสำหรับเด็กยิ่งขึ้น

2.10.4 ความสามารถในการรับรู้ของเด็ก เด็กมีความสามารถในการรับรู้แตกต่างกันตามสติปัญญา ประสบการณ์และการเรียนรู้บางคนรับรู้ได้เร็วจำได้ดีทำให้มีประสบการณ์มาก ดังนั้นครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคนจึงจะสามารถแก้ไขปรับปรุงและส่งเสริมให้เด็กสร้างวิธีการรับรู้ได้ดีขึ้น (วรรณิ โสมประบุร. 2537 : 129-131)

2.11 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านมีดังนี้

2.11.1 ตัวเด็ก

1) ทางด้านร่างกายได้แก่ ตา ปาก ลิ้นซึ่งสุขภาพของเด็กจะแตกต่างกัน เช่น สายตาสั้น สายตาวาย สายตาเอียง ตาขอดสี ลิ้นไก่สั้น ริมฝีปากแห้ง เพดานโหว่ เจ็บไข่ม้อย แพ้อากาศ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ทักษะการอ่านของเด็กแตกต่างกันครูควรเข้าใจและหาทางแก้ไข

2) ทางด้านสติปัญญา เด็กมองเห็นภาพความสัมพันธ์ของภาพและตัวอักษร การตีความและขยายความได้แตกต่างกัน ครูจะต้องใช้กิจกรรมที่แตกต่างกัน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านให้เหมาะสมกับเด็ก

3) ทางด้านสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้าน ทางโรงเรียน และในชุมชนของเด็กแตกต่างกัน ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อหาวิธีจัดประสบการณ์ส่วนที่ขาดให้เด็กบางกลุ่ม และหากิจกรรมที่จะช่วยเด็กที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมไม่ดี ให้สามารถพัฒนาทักษะการอ่านให้สูงขึ้น

2.11.2 ตัวครู

1) บุคลิกภาพของครู ครูฝึกสอนอ่านจะต้องมีบุคลิกภาพในการพูดภาษาอังกฤษถูกต้องชัดเจน อ่านถูกต้องตามอักขรวิธีรวมทั้งการแต่งกายให้ประณีตและสวยงาม

2) ความรู้ของครู ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของภาษาอังกฤษ ให้ถูกต้องอย่างดี มีความรู้เรื่องหลักสูตรภาษาอังกฤษ รู้จุดมุ่งหมายของการอ่าน มีกลไกวิธีการในการสอน มีความเข้าใจความหมายของการอ่าน รู้ความต้องการและความสนใจของเด็ก มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการในการอ่านภาษาของเด็กและสภาพแวดล้อมของเด็กด้วย จะช่วยทำให้การสอนอ่านประสบความสำเร็จ

3) ภาษาและสำเนียงการพูดของครู ครูจะต้องพูดให้สุภาพ อ่อนโยน และรู้จักใช้จิตวิทยาในการพูด

4) ความศรัทธาในการสอน และความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของครู หากครูมีสิ่งเหล่านี้ดีจะมีผล ไปถึงเรื่องการสอนอ่านได้ด้วย

5) การปกครองของครู ครูจะต้องยุติธรรมใช้วิธีการแบบประชาธิปไตยมาปกครองเด็ก และความเป็นกันเองกับเด็ก

6) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วม มีการเสริมแรง มีบรรยากาศสนุกสนานและเป็นธรรมชาติ รู้จักสร้างอารมณ์เป็นสุข และมีความคิดสร้างสรรค์โดยการใช้กิจกรรมที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของนักเรียน

2.12 ประเภทของการอ่าน

การแบ่งประเภทของการอ่านจะช่วยให้ครูผู้สอนตระหนักถึงขอบข่ายการสอนอ่านได้อย่างดี นักการศึกษาและนักภาษาศาสตร์หลายท่านกล่าวว่า การอ่านมี 2 ประเภทคือการอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ แต่บางท่านกล่าวว่า การอ่านมี 3 ประเภท คือ การอ่านเพื่อการบันเทิง การอ่านเพื่อศึกษาค้นคว้า และการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งจัดประเภทการอ่านตามหลักต่าง ๆ ดังนี้ (วรณี โสมประยูร. 2537 : 125 -127)

2.12.1 การแบ่งประเภทการอ่าน โดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลัก จะแยกได้

เป็น 2 ประเภท

- 1) การอ่านออกเสียง (Oral Reading)
- 2) การอ่านในใจ (Silent Reading)

2.12.2 การแบ่งประเภทของการอ่าน โดยยึดสื่อที่นำมาใช้อ่าน จะแยกได้เป็น

3 ประเภท

- 1) อ่านนิทาน อ่าน นวนิยาย เพื่อความเพลิดเพลิน
- 2) อ่านสารคดี เพื่อศึกษาหาความรู้
- 3) อ่านวิธีการ เพื่อเข้าใจการปฏิบัติหรือกระบวนการ

2.12.3 การแบ่งประเภทการอ่าน โดยพิจารณาวิธีการอ่านเป็นหลัก จะแยกได้เป็น

6 ประเภท

- 1) การอ่านค้นหาความรู้และคำตอบ
- 2) การอ่านแบบจับใจความสำคัญ
- 3) การอ่านแบบหารายละเอียดตามลำดับเหตุการณ์
- 4) การอ่านแบบหารายละเอียดทุก ๆ คำเพื่อปฏิบัติ
- 5) การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์
- 6) การอ่านแบบใช้วิจารณญาณ

2.12.4 การแบ่งประเภทการอ่าน โดยเน้นที่ความมุ่งหมายในการอ่านจะแยกได้

เป็น 10 ประเภท

- 1) การอ่านเพื่อศึกษาหาความรู้
- 2) การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบ
- 3) การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ
- 4) การอ่านเพื่อลำดับเหตุการณ์
- 5) การอ่านเพื่อสรุปความหรือย่อความ
- 6) การอ่านเพื่อหารายละเอียดของเรื่อง
- 7) การอ่านเพื่อจัดทำรายงาน
- 8) การอ่านเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร
- 9) การอ่านเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง

10) การอ่านเพื่อธุรกิจหรือการพาณิชย์ (วรรณิ โสสมประยูร. 2537)

2.13 การแบ่งประเภทการอ่านเพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน

การแบ่งประเภทการอ่านโดยคำนึงถึงเสียงเป็นหลักซึ่งได้แก่ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจดังกล่าว นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเล่าเรียน และการดำรงชีวิตแล้วยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนการสอนทักษะทางภาษา สามารถจัดกิจกรรมการเรียน การสอนทักษะทางภาษาได้สะดวก และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

2.13.1 การอ่านออกเสียง ได้แก่ การอ่านวลี อ่านข้อความ อ่านบทอ่านสั้น ๆ

2.13.2 การอ่านในใจ แบ่งได้ 7 แบบ ได้แก่

- 1) การอ่านแบบค้นคว้าหาความรู้ เช่น อ่านตำรา
- 2) การอ่านแบบจับใจความสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่อง เช่น อ่านบทความ
- 3) การอ่านแบบหารายละเอียดทุกตอนเช่น อ่านประวัติศาสตร์ อ่านลำดับเหตุการณ์
- 4) การอ่านแบบหารายละเอียดทุกคำเพื่อการปฏิบัติ เช่น อ่านคู่มือการใช้ไฟฟ้า อ่านวิธีประกอบอาหาร
- 5) การอ่านแบบวิเคราะห์วิจารณ์เพื่อหาเหตุผล เช่น อ่านข่าวเหตุการณ์สำคัญ
- 6) การอ่านแบบไตร่ตรองโดยใช้วิจารณ์ญาณเพื่อหาข้อเท็จจริง ข้อดี ข้อเสีย สำหรับเลือกแนวทางปฏิบัติ เช่น อ่านโฆษณา
- 7) การอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อสังเกตและจดจำ เช่น อ่านชื่อสถานที่ต่าง ๆ เมื่อเวลานั่งรถผ่านไป

สรุปได้ว่า การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากการอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาต่าง ๆ ถ้านักเรียนสามารถอ่านคล่อง อ่านอย่างถูกต้อง เข้าใจเรื่องที่อ่านแล้วจะทำให้นักเรียนไม่เมื่อการอ่านสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

2.14 การอ่านจับใจความ หรือการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความ หรือการอ่านจับใจความสำคัญ มีจุดมุ่งหมายของการอ่านคือ จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ได้ถูกต้องรวดเร็ว การอ่านแต่ละครั้ง หากจับประเด็นหลักหรือใจความสำคัญไม่ได้แล้ว การอ่านนั้นก็ไม่ได้เกิดประโยชน์แต่อย่างไรใจความสำคัญ

ส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค คือ เป็นประโยคเดี่ยว หรือซ้อนก็ได้แล้วแต่กรณี และมักปรากฏอยู่ตอนต้นของข้อความ (นภคกุล จันทร์เพ็ญ . 2535 : 86 ; สมบัติ จำปาเงิน . 2531 : 65) นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาหลายท่านได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านจับใจความ เช่น สนิท ตั้งทวี (2529 : 306) ได้อธิบายลักษณะของใจความสำคัญไว้ดังนี้

2.14.1 ใจความสำคัญ เป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่นๆ ในตอนนั้นไว้หมด ข้อความนอกนั้นเป็นรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น

2.14.2 ใจความสำคัญของข้อความหนึ่ง ๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ

2.14.3 ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค อาจเป็นประโยคเดี่ยวหรือประโยคซ้อนก็ได้ แต่ในบางกรณีใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยค เป็นเพียงใจความแฝงอยู่ในข้อความนั้น ๆ

2.14.4 ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยคส่วนมากจะปรากฏอยู่ข้างต้น

สรุปได้ว่า การอ่านจับใจความหรือการอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึงการอ่านใจความสำคัญของเรื่องด้วยความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ถูกต้อง ชัดเจนตรงกับแนวคิดของผู้เขียนหรือการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญนั้น ผู้อ่านจะต้องแยกใจความหลัก (Main idea) กับพดลความ (Details) ของแต่ละย่อหน้าให้ได้ แล้วสรุปใจความสำคัญด้วยสำนวนภาษาของตนเองที่สั้นกะทัดรัดและเข้าใจง่าย

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

3.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึกที่สร้างขึ้นด้วยคุณลักษณะหรือรูปแบบที่หลากหลายโดยมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งเสริมทักษะต่าง ๆ ให้เกิดแก่ผู้เรียนในขณะที่เรียนหรือหลังจากเรียนบทเรียนจบแล้ว หรือ หมายถึง สื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกฝน เสริมสร้างและพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้ผู้เรียนจนมีประสบการณ์ และสามารถนำความรู้ต่าง ๆ ไปใช้ได้ถูกต้อง และใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะทางภาษา ของนักเรียน (ขนิษฐา แสงภักดี . 2540 ; จุฬารัตน์ วงศ์ศรีนาถ . 2537 : 13)

จากความหมายของแบบฝึกที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกทักษะ หมายถึง แบบฝึก ชุดฝึก หรือสื่อการเรียนการสอนที่ครูจัดทำขึ้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกฝนเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มีเกิดความรู้ ความชำนาญ จนสามารถนำไปปฏิบัติ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

3.2 ลักษณะของแบบฝึกทักษะที่ดี

แบบฝึกมีความจำเป็นสำหรับการเตรียมความพร้อมด้านภาษา เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการฝึกทักษะการฝึกฝนช่วยให้เกิดความชำนาญ ในการสร้างแบบฝึกให้มีประสิทธิภาพต้องศึกษาองค์ประกอบและเลือกตามความเหมาะสมกับระดับความสามารถ แบบฝึกที่ดีจึงมีลักษณะดังนี้

3.2.1 แบบฝึกต้องฝึกนักเรียนมากพอสมควรในเรื่องหนึ่ง ๆ แต่ละบทควรฝึกโดยใช้แบบประโยคเพียงหนึ่งแบบเท่านั้น ประโยคที่ฝึกควรเป็นประโยคสั้น ๆ และคำศัพท์ควรใช้คำที่พูดักันในชีวิตประจำวัน อีกประการหนึ่ง แบบฝึกต้องมีหลาย ๆ แบบ ใช้ความคิดแล้วสามารถนำสิ่งที่เรียนแล้วไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2.2 เนื้อหาควรอยู่ในบทเรียนมีหลายแบบหลายลักษณะส่งเสริมให้ใช้ความคิดและมีส่วนร่วมในการสร้างแบบฝึกหัดด้านวนภาษาไม่ควรยากเกินไป แบบฝึกนั้นควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็กมีหลักจิตวิทยาเข้าช่วย เช่น มีการสร้างแรงจูงใจให้เด็กกระตือรือร้นอยากที่จะกระทำกิจกรรมนั้นสิ่งที่สำคัญ คือ แบบฝึกนั้นควรมีคำสั่งหรือตัวอย่างที่ไม่ยากเกินไป

3.2.3 ควรเกี่ยวข้องกับนักเรียนมีจิตวิทยาและกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนสร้างขึ้นเพื่อฝึกสิ่งที่จะสอน และในการฝึกแต่ละครั้ง ควรเป็นบทฝึกสั้น ๆ เข้าใจง่ายช่วยให้นักเรียนสนใจฝึก (จุฬารัตน์ วงศ์ศรีนาถ. 2537 : 13 ; พรรณธิดา อ่อนแสง. 2532 : 45 - 4 ; วรรณ แก้วแพรค. 2526 : 33 - 36 และ วิชัย เพชรเรือง . 2531 : 73)

สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบฝึกที่ดีนั้นจะต้องเป็นแบบฝึกสั้น ๆ ฝึกหลาย ๆ ครั้ง มีหลายรูปแบบ มีความสำคัญในการฝึกให้เกิดความชำนาญ ควรฝึกเพียงเรื่องเดียวในการฝึกนั้น ๆ มีคำอธิบายที่ชัดเจน ใช้ภาษาที่ง่าย ๆ ใช้เวลาฝึกไม่นานเกินไป เมื่อผู้เรียนได้เรียนได้รับการฝึกแล้วสามารถพัฒนาตนเอง ได้ดีขึ้นจึงนับได้ว่าเป็นแบบฝึกที่ดีและมีประโยชน์คุ้มค่าทั้งต่อผู้สอนและ ผู้เรียนเพื่อใช้แก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนที่มีปัญหาได้

3.3 หลักในการสร้างแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะนั้นเป็นสิ่งสำคัญของการเรียนการสอนนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะความชำนาญแล้วยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถจำบทเรียนได้ยาวนาน แบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพนั้นต้องมีความหมายต่อผู้เรียน ดังนั้นการสร้างแบบฝึกจึงต้องมีหลักฝึกว่า แบบฝึกที่สร้างนั้นควรมี แนวทางไปในทางใด เพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียนการสร้างแบบฝึกที่ดีจึงควรมีหลักในการจัดทำดังนี้

3.3.1 ต้องมีจุดมุ่งหมายในการจัดแน่นอน มีเอกภาพและสมบูรณ์ในตัวเองจัดจากง่ายไปหายาก คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจัดหลังจากสอนบทเรียนหรือเนื้อหาที่แล้ว สนองความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเน้นการแก้ปัญหาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนเต็มที่

3.3.2 ควรตั้งวัตถุประสงค์ ศึกษาเนื้อหาและปัญหาความบกพร่องของเด็กในการเรียนตลอดจนศึกษาลักษณะของแบบฝึก พร้อมทั้งกำหนดรูปแบบและสร้างแบบฝึกให้ตรงกับเนื้อหาที่จะแก้ไข

3.3.3 ควรกำหนดจุดมุ่งหมาย วิเคราะห์เนื้อหา เขียนจุดประสงค์ แล้วเขียนโจทย์ตามเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ให้สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ และควรนำไปทดลองใช้ก่อนที่จะนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3.4 ควรมีหลาย ๆ แบบเนื้อหาต้องไม่ยากเกินความสามารถของผู้เรียนและไม่ควรเน้นความรู้ความจำอย่างเดียว ส่งเสริมความคิดและสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่น เทียงตรงและมีประสิทธิภาพ (วรรณ แก้วแพรก. 2526 : 87 ; วิชัย เพชรเรือง. 2531 : 77 ; พรรณธิกา อ่อนแสง. 2532 : 48 ; มาลา ชูเชิด. 2539 : 27)

กล่าวโดยสรุปหลักในการสร้างแบบฝึกนั้นต้องมีจุดมุ่งหมาย จัดจากง่ายไปหายาก มีหลาย ๆ แบบคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน มีการวัดและประเมินผล ที่สำคัญจะต้องส่งเสริมความคิด ไม่ใช่เป็นความรู้ความจำเพียงอย่างเดียวการสร้างแบบฝึกครั้งนี้ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความสนใจในการอ่านของนักเรียนในวัยนี้ การนำเนื้อหา มาสร้างแบบฝึกได้คำนึงถึงความยากง่ายของวัยและระดับชั้น ในการสร้างได้คัดเลือกสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

3.4 หลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกทักษะ

ในการสร้างแบบฝึกทักษะ สิ่งหนึ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ หลักจิตวิทยาเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของเด็ก ความแตกต่างระหว่างบุคคลตลอดจนพัฒนาการของเด็กซึ่งมีนักการศึกษากล่าวไว้หลายท่าน ดังนี้

มาลา ชูเชิด (2539 : 27) กล่าวว่าไว้ว่า หลักจิตวิทยาในการสร้างแบบฝึกควรเร้าและตอบสนอง โดยให้นักเรียนเกิดความสนใจด้วยการใช้แบบฝึกหลาย ๆ ชนิดตรงความสามารถและความเข้าใจ นำสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วตอบได้ตรงเป้าหมายมากที่สุด

สายใจ อินทรมพรรษ์ (2536 : 65 – 73) ได้กล่าวถึงการสร้างแบบฝึกว่าต้องยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องมาสร้างแบบฝึก ซึ่งจะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศและสภาพการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.4.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัดความสามารถและความสนใจทางภาษาแตกต่างกันก่อนสอนควรมีการทดสอบความสามารถทางภาษาของเด็กเสียก่อน เด็กคนใดมีความสามารถสูงก็ให้การสนับสนุนให้มีทักษะสูงยิ่งขึ้นไปอีก ส่วนเด็กคนใดมีทักษะต่ำ ควรพยายามซ่อมเสริมให้เป็นพิเศษ

3.4.2 การเรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) นักเรียนสามารถเรียนรู้ทักษะการเขียนได้คล่องแคล่วชำนาญ ก็เพราะมีประสบการณ์ตรงจากการลงมือฝึกกระทำด้วยตนเอง จึงเป็น โอกาสที่จะได้รับประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด

3.4.3 การเรียนจากการฝึกฝน (Law of Exercise) การฝึกเป็นการเรียนรู้ของนักจิตวิทยา ชื่อธอร์น ไคค์ ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อ ได้ฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาคือมีความรู้ความเข้าใจ และเกิดทัศนคติที่ดีถ้าผู้เรียนได้รับการฝึกฝนได้ทำแบบฝึกหัด ได้ใช้ภาษามากเท่าใดก็จะช่วยให้มีทักษะคึกมากขึ้นเท่านั้น

3.4.4 กฎแห่งผล (Law of Effect) นักเรียนได้เรียนแล้วย่อมต้องการทราบผล การเรียนของคนว่าเป็นอย่างไร เพราะฉะนั้นเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดครูควรรีบตรวจและคืนนักเรียน โดยรวดเร็วผู้เรียนจะมีความพึงพอใจที่ได้รับผลการเรียน

3.4.5 กฎการใช้และไม่ได้ใช้ (Law of use and dDuse) ภาษาเป็นวิชาทักษะ ต้องมีการใช้ฝึกฝนอยู่เสมอจะคล่องและชำนาญในการใช้ภาษาถ้าหากเรียนแล้วไม่ได้ใช้นาน ๆ ก็ลืมไปหมดหรือมีทักษะไม่ดีเท่าที่ควร

3.4.6 แรงจูงใจ (Motivation) เป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะเป็นสิ่งเร้าเพื่อจูงใจนักเรียนให้สนใจเรียน ตั้งใจเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน

สรุปได้ว่าในการสร้างแบบฝึกทักษะที่คึกนั้นจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาเพื่อให้ได้แบบฝึกทักษะที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียนและยังเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจที่จะเรียนแบบฝึกได้ประสบการณ์ตรงจากการลงมือกระทำด้วยตนเอง และเกิดทัศนคติที่ดีต่อการสอน เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

การที่จะทำให้เด็กมีทักษะในการใช้ภาษา และการเรียนการสอนบรรลุจุดประสงค์ได้นั้น ต้องอาศัยการฝึกฝน เพราะการฝึกฝนจะทำให้เกิดความชำนาญ ความแม่นยำ ซึ่งประโยชน์ของแบบฝึกทักษะที่ใช้ในการฝึกฝนนั้น เป็นส่วนเพิ่มเติมในการเรียนทักษะ ช่วยแบ่งเบาภาระของครู ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น และช่วยในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ช่วยเสริมภาษาให้คงทนตลอดจนเป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากจบบทเรียนแต่ละครั้งที่สำคัญช่วยครูและนักเรียนประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการฝึกฝนแต่ละครั้ง (กรีน และ แพตตี้ Green and Petty. 1971 : 469 : อ้างถึงใน ธิดารักษ์ คานพลอ่อน. 2542 : 58 ; ยุกา ยัมพงษ์. 2522 : 44)

สรุปได้ว่าประโยชน์ของแบบฝึกทักษะนั้นจะช่วยเสริมทักษะและเป็นเครื่องมือในการฝึกทักษะทางภาษาให้ดีขึ้น ทำให้ครูมองเห็นจุดเด่นและปัญหาต่าง ๆ ของเด็กได้ชัดเจน ตลอดจนมองเห็นความแตกต่างระหว่างบุคคล และความก้าวหน้าของผู้เรียน นอกจากนี้ทำให้ครูและนักเรียนประหยัดเวลา ที่สำคัญคือช่วยให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น สามารถทบทวนด้วยตนเอง

3.6 ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ

ขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะมีดังนี้

3.6.1 ศึกษาปัญหาและความต้องการ โดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหากเป็นไปได้ควรศึกษาความต่อเนื่องของปัญหาในทุกระดับชั้น

3.6.2 วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อนำไปใช้ในการสร้างแบบทดสอบ และบัตรฝึกหัด

3.6.3 พิจารณาวัดจุดประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้ชุดแบบฝึกหัด เช่น จะนำชุดแบบฝึกไปใช้อย่างไรในแต่ละชุดจะประกอบด้วยอะไรบ้าง

3.6.4 สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบดังนี้

- 1) แบบทดสอบเชิงสำรวจ
- 2) แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง
- 3) แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน
- 4) แบบทดสอบที่สร้างขึ้นต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้

3.6.5 สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยแต่ละทักษะ ในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตรพิจารณาตามความเหมาะสม

3.6.6 สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมเมื่อได้นำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

3.6.7 สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นขั้นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

3.6.8 นำเอาแบบฝึกหัดไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่องของบัตรฝึกหัด คุณภาพของแบบฝึก

3.6.9 ปรับปรุงแก้ไข

3.6.10 รวบรวมเป็นชุดจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อเป็นประโยชน์

3.7 ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ

3.7.1 การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ หมายถึง การนำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุง เพื่อนำไปสอนจริงให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเกณฑ์ที่จะใช้พิจารณาว่าแบบฝึกทักษะใช้ได้หรือไม่จะต้องมีเกณฑ์พิจารณาตัดสินเกณฑ์ที่นิยมคือ 90/90 (ปรัชญา ใจสะอาด. 2522 : 65)

อิทธิพร ศรียมก (2525 : 247) ได้ให้ความหมายและเกณฑ์การหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะไว้ คือ เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หากแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้วแสดงให้เห็นว่าเป็นแบบฝึกทักษะที่มีคุณค่าพอที่จะนำไปสอนผู้เรียน เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ มีหลายเกณฑ์ เช่น 75/75 80/80 90/90 และ 95/95 การตั้งเกณฑ์ประสิทธิภาพเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับผู้ศึกษาค้นคว้าและลักษณะเนื้อหาวิชา แต่ไม่ควรตั้งไว้ต่ำ เพราะตั้งเกณฑ์เท่าใด มักจะได้ผลตามนั้นการหาประสิทธิภาพเมื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะขึ้นเป็นต้นฉบับแล้วต้องนำไปหาประสิทธิภาพเสร็จแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามขั้นตอนดังนี้

ขั้น 1 : 1 (แบบเดี่ยว) คือนำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้กับผู้เรียน 1-3 คน คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

ขั้น 1 : 10 (แบบกลุ่ม) คือ นำแบบฝึกทักษะไปทดลองใช้กับผู้เรียน 6-10 คน คำนวณหาประสิทธิภาพ แล้วปรับปรุงให้ดีขึ้น

ชั้น 1 : 100 (ภาคสนามหรือกลุ่มใหญ่) คือ นำแบบฝึกทักษะที่ผ่านการปรับปรุงมาแล้วจากชั้น 1 : 10 มาทดลองใช้กับผู้เรียนประมาณ 30-100 คนนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณหาประสิทธิภาพของสื่อที่สร้างขึ้น

การกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะมีวิธีการดังนี้

- 1) ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะจะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่น่าพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ผลเฉลี่ยของแบบทดสอบหลังเรียนทั้งหมดนั้นคือ ประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์
- 2) ประสิทธิภาพของกระบวนการ คือ ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง (Transitional Behavior) ของผู้เรียน ได้แก่ การประกอบกิจกรรมกลุ่ม งานที่ได้รับมอบหมายของผู้สอนที่กำหนดไว้
- 3) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คือ การประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้ายโดยพิจารณาจากการสอบหลังเรียนและการสอบได้
- 4) สำหรับระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเป็นระดับที่ผู้ทำการสอนพอใจ เราเรียกว่าประสิทธิภาพที่น่าพอใจนั้นว่า “เกณฑ์ประสิทธิภาพ”
- 5) การยอมรับและไม่ยอมรับประสิทธิภาพเมื่อทดลองใช้แบบฝึกทักษะสอนภาคสนามแล้วให้เทียบค่าประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพผลลัพธ์ที่ตั้งไว้เพื่อที่เราจะยอมรับประสิทธิภาพหรือไม่ยอมรับประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์ที่เกิน 5 เปอร์เซ็นต์ โดยปกติจะกำหนดไว้ 2.5 เปอร์เซ็นต์ การยอมรับประสิทธิภาพมี 3 ระดับ คือ สูงกว่าเกณฑ์ เท่าเกณฑ์ และต่ำกว่าเกณฑ์

3.7.2 การหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ

ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนของผู้เรียน โดยเปรียบเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ก่อนเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูถึงประสิทธิผลด้านการสอนและการวัดประเมินผลทางสื่อ นั้น ตามปกติแล้วจะเป็นการประเมินความแตกต่างของค่าคะแนนใน 2 ลักษณะคือ ความแตกต่างของคะแนนทดสอบ

ก่อนเรียนและคะแนนการทดสอบหลังเรียน หรือเป็นการทดสอบเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมในทางปฏิบัติ ส่วนมากจะดูที่ผลความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความแตกต่าง ทางสถิติแต่ในบางกรณี การเปรียบเทียบเพียง 2 ลักษณะก็อาจจะยังไม่เป็นการเพียงพอ เช่นในกรณีของการทดลองใช้สื่อการเรียนการสอนครั้งหนึ่ง ปรากฏว่า กลุ่มที่ 1 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 18 % การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 67% และกลุ่มที่ 2 การทดสอบก่อนเรียนได้คะแนน 27 % การทดสอบหลังเรียนได้คะแนน 74 % ซึ่งเมื่อนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 2 กลุ่มแต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่มทั้งสองกลุ่ม ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สามารถระบุได้ว่าเกิดเพราะสิ่งทดสอบ (Treatment) นั้นหรือไม่เนื่องจากการทดสอบทั้งสองกรณีมีคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) แตกต่างกันซึ่งจะส่งผลถึงคะแนนการทดสอบหลังเรียนที่จะเพิ่มขึ้นได้สูงสุดของแต่ละกรณี (Goodman, Fletcher and Schneider. 1980 : 30-34)

เชชิตู กิจระการ. (ม.ป.ป. 2542) ได้เสนอ “ดัชนีประสิทธิผล” (Effectiveness Index) ซึ่งคำนวณได้จากการหาความแตกต่าง ของการทดสอบก่อนการทดลองและการทดสอบหลังการทดลองด้วยคะแนนสูงสุดที่สามารถทำเพิ่มขึ้นได้ ค่าความสัมพันธ์ของการทดลองจะสามารถกระทำได้อย่างถูกต้องแน่นอน ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของคะแนนพื้นฐาน (คะแนนทดสอบก่อนเรียน) และคะแนนที่สามารถทำได้สูงสุด ดัชนีประสิทธิผล จะเป็นตัวชี้ถึงขอบเขตและประสิทธิภาพสูงสุดของสื่อ และ ได้เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้วิธีการ 3 แบบ ซึ่งเพิ่มเติมจาก “ดัชนีประสิทธิผล” ให้ความสนใจค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน ซึ่งเรียกว่าวิธีการ Conventional โดยจะคำนวณจากการนำค่าคะแนนร้อยละของกลุ่มควบคุม ลบออกจากคะแนน ร้อยละของกลุ่มทดลอง แล้วจึงหารด้วยร้อยละของกลุ่มควบคุม ผลที่ได้จะแสดงถึงร้อยละที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง เปรียบเทียบกับคะแนนของกลุ่มควบคุม ดัชนีประสิทธิผล มีรูปแบบในการหาค่า ดังนี้ (Goodman, Fletcher and Schneider. 1980 : 30-34)

ผลรวมของคะแนนทดสอบหลังเรียน - ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน

E.I =

(คะแนนเต็ม X จำนวนนักเรียน) - ผลรวมของคะแนนทดสอบก่อนเรียน

$$\text{หรือ E.I} = \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1}$$

$P_2 - P_1$ หมายถึง จำนวนของ E.I จะเป็นเศษที่ได้จากการวัดระหว่าง การทดสอบก่อนเรียน (P_1) ซึ่งคะแนนทั้ง 2 ชนิด (ประเภท) นี้ จะแสดงถึงค่าร้อยละของคะแนนรวมสูงสุดที่ทำได้ (100%)

ตัวหารดัชนี คือ ความแตกต่างระหว่างคะแนนทดสอบก่อนเรียน (P_2) และคะแนนสูงสุดที่ผู้เรียนสามารถจะทำได้ต่อมา เวบบ์ ได้ปรับปรุงรูปแบบของการแสดงค่าดัชนี ประสิทธิภาพใหม่โดยการคูณด้วย 100 เพื่อให้ค่าที่ออกมาเป็นร้อยละซึ่งช่วยให้ดูหรือตีค่าได้สะดวกขึ้น

ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อประเมินผลสื่อ โดยเริ่มจากการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นตัววัดว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานอยู่ในระดับใด รวมถึงการวัดความเชื่อใจทัศนคติ และความตั้งใจของผู้เรียน นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลงให้เป็นร้อยละหาค่าคะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ จากนั้นนำผู้เรียนเข้ารับการทดลอง เสร็จแล้วทำการทดสอบหลังเรียน นำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีประสิทธิผล โดยนำคะแนนก่อนเรียนไปลบออกจากคะแนนหลังเรียนได้เท่าไร นำไปหารด้วยค่าที่ได้จากค่าทดสอบก่อนเรียนสูงสุดที่ผู้เรียนสามารถทำได้ ลบด้วยคะแนนทดสอบก่อนเรียน โดยทำให้อยู่ในรูปร้อยละ

ถ้าคะแนนทดสอบก่อนเรียน = 0 และคะแนนทดสอบหลังเรียนผู้เรียนทำได้คะแนนสูงสุด คือ $P_2 = 100$ ค่า E.I จะเท่ากับ 1.00

$$\begin{aligned} \text{E.I.} &= \frac{P_2 - P_1}{100 - P_1} = \frac{100\% - 0\%}{100\% - 0\%} = \frac{-28\%}{73\%} = -0.38 \end{aligned}$$

และในทางตรงกันข้ามคะแนนทดสอบหลังเรียนน้อยกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน
ค่าที่ได้ออกมาจะมีค่าเป็นลบ เช่น $P_1 = 73\%$ $P_2 = 45\%$ $E.I = 0.38$

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{P_1} = \frac{45\% - 73\%}{73\%} = \frac{28\%}{73\%} = 0.38$$

4. ความพึงพอใจ

4.1 ความหมายของความพึงพอใจ

มีนักการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้
ดังนี้

ณัฐสิทธิ์ วงตลาด (2544 : 10) ความพึงพอใจต่อการทำงาน หมายถึง
ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงาน และการที่บุคคลปฏิบัติงานด้วย
ความสุขจนเป็นผลให้ทุกองค์กรไม่ว่าองค์กรใดก็ตามถ้ามีบุคคลที่ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ มี
ความพึงพอใจมีความสุขทุกคน องค์กรนั้นจะพัฒนาไม่มีที่สิ้นสุด

ถนอมทรัพย์ มะลิซ้อน (2540 : 38) ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึก
คิดหรือทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคน ที่มีต่องานและปัจจัย หรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับ
งานนั้น ๆ จนสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานทั้งด้านร่างกายและจิตใจตลอดจน
สามารถลดความเครียดของผู้ปฏิบัติงานให้ต่ำลงได้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535 : 130) ความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการ
ทำงานในทางบวกเป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้ผลตอบแทน คือ ผลที่
เป็นความ พึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน

ศลใจ วิบูลย์กิจ (2534 : 10) กล่าวถึงความพึงพอใจ หมายถึง สภาพของ
อารมณ์บุคคลที่มีต่อองค์ประกอบของงานและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่สามารถ
ตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลนั้นๆ

กิติมา ปรีดีคิลก (2529 : 321) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก
ชอบหรือพอใจ ต่อองค์ประกอบหรือสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และการได้รับการ
ตอบสนองความต้องการ

กู๊ด (Good.1973 :163) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพหรือระดับ
ความพึงพอใจเป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

สเตราส์ และเซเลส (Strauss and Sayles. 1960 : 5-6) ให้ความเห็นว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกพอใจในการทำงานที่ทำ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานนั้น ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

จากความหมายของ ความพึงพอใจที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรม การเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

4.2 ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจ

ทฤษฎีสำหรับการสร้างความพึงพอใจที่ได้รับการยอมรับและเชื่อถือที่สุด คือ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ มาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Need) และทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ (Maslow's General Theory of Human Motivation) ทฤษฎีแรงจูงใจของ มาสโลว์ มีข้อสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ 3 ประการ ดังนี้ (Maslow.1970 : 69)

1. ทุกคนมีความต้องการและความต้องการมีอยู่ตลอดเวลา และไม่สิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจในพฤติกรรม
3. ความต้องการของคนจะมีลักษณะเป็นลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูงตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้ตอบสนอง มาสโลว์ได้สรุปลักษณะของการจูงใจไว้ว่า การจูงใจจะเป็นอย่างมีระเบียบตามลำดับความต้องการ หรือ "Hierarchy of Need" ทฤษฎีมาสโลว์ มีลักษณะลำดับขั้นจากต่ำไปหาสูง 5 ชั้น ดังนี้ มาสโลว์ (Maslow. 1970 : 16-22)

3.1 ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Need) ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการด้านอาหาร ที่อยู่ อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ความต้องการการรักษาโรค ฯลฯ ความต้องการทางด้านร่างกายจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนก็ต่อเมื่อความต้องการทางด้านร่างกายยังไม่ได้รับการตอบสนอง

3.2 ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคง (Security of Safety Need) ถ้าหากความต้องการด้านร่างกายได้รับการตอบสนองตามสมควรแล้วมนุษย์จะมีความต้องการในสิ่งที่สูงขึ้นอีกต่อไป คือ ความต้องการความปลอดภัยหรือความมั่นคงต่างๆ ความต้องการปลอดภัยจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการป้องกัน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับการดำรงชีวิต เช่น ความมั่นคงในหน้าที่การงาน

3.3 ความต้องการด้านสังคม (Social or Belongingness Need) ภายหลังจากที่คนได้รับการตอบสนองในสองขั้นดังกล่าวแล้ว จะมีความต้องการสูงขึ้น คือ ความต้องการด้านสังคม จะเริ่มเป็นสิ่งสำคัญต่อพฤติกรรมมนุษย์ ความต้องการทางด้านนี้จะเป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันและการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นและความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคมอยู่เสมอ

3.4 ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นทางสังคม (Esteem or Status Need) ความต้องการขั้นต่อมาเป็นความต้องการที่ประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ ความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความสามารถ ความรู้ ความสำคัญของตนเอง รวมทั้งความต้องการที่จะมีฐานะเด่นเป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น หรืออยากให้คนอื่นยกย่องสรรเสริญการดำรงตำแหน่งที่สำคัญในองค์กร

3.5 ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization or Self-realization) ลำดับความต้องการสูงสุดของมนุษย์ คือ ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิตตามความนึกคิด หรือ ความคาดหวัง ทะเยอทะยาน ใฝ่ฝัน ภายหลังจากที่มนุษย์ได้รับการตอบสนองความต้องการทั้ง 4 ขั้น อย่างครบถ้วนแล้ว ความต้องการในขั้นนี้จะเกิดขึ้นและมักเป็นความต้องการที่เป็นอิสระเฉพาะแต่ละคน ซึ่งก็มีความคิดใฝ่ฝันที่อยากได้รับความสำเร็จในสิ่งที่ตนคาดหวังไว้

จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ที่กล่าวไว้ สรุปได้ว่า ความต้องการทั้ง 5 ขั้นของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่าเทียมกันบุคคลแต่ละคนจะปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละประเภทที่เกิดขึ้น การจูงใจในทฤษฎีนี้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความต้องการลำดับขั้นที่แตกต่างกันออกไป และความต้องการตั้งแต่ลำดับที่ 1-5 จะมีความสำคัญแก่บุคคลมากน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจที่ได้รับการตอบสนองความต้องการในลำดับต้นๆ

เฮอริเบอร์ก (Herzberg, 1956 : 113-115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ เรียกว่า The Motivation Hygiene Theory ซึ่งสนับสนุนและขยายแนวความคิดของลำดับความต้องการของมนุษย์ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการงานซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของการทำงานได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยค่าจูน (Hygiene Factor) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและหน้าที่ทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น ความสำเร็จของการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

สมยศ นาวิการ (2525 : 115 -119) ได้กล่าวถึงแนวคิดพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะในการปฏิบัติงานที่ผู้บริหารหรือครูจะต้องคำนึงถึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนหรือผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจ คือ

1. ความพึงพอใจที่นำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพงานที่สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการตอบสนอง

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยกิจกรรมอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจในผลการทำงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัลหรือผลตอบแทนภายใน (Intrinsic Rewards) และผลตอบแทนภายนอก (Extrinsic Rewards) โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริง และการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้วความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนและผลการเรียนจะมีความสัมพันธ์กันทางบวก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เรียนปฏิบัติทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้เกิดความสมบูรณ์ของชีวิตมากขึ้นเพียงใด นั่นคือสิ่งที่ครูผู้สอนจะคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการสร้างเสริมความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

4.3 แนวคิดในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจ

แนวคิดในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความพึงพอใจต่อการทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติมีลักษณะ ดังนี้

4.3.1 งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานจะมีความหมายต่อผู้ทำ

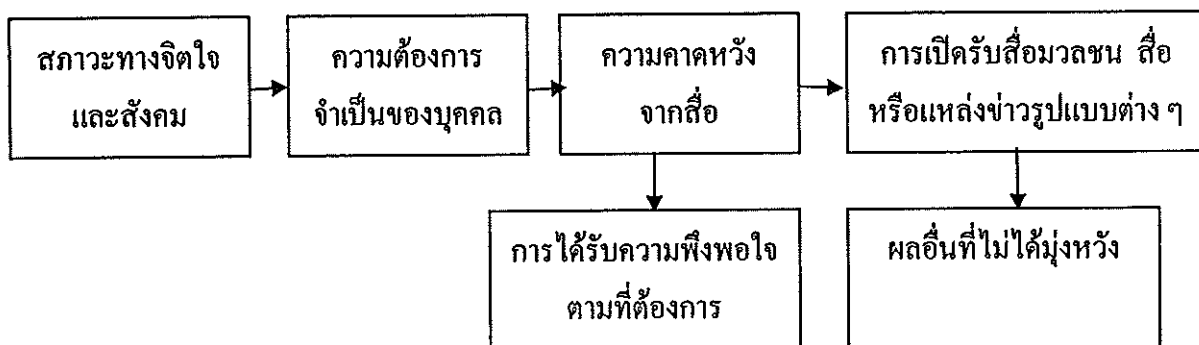
4.3.2 งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้โดยใช้ระบบการทำงาน และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ได้ผลในการสร้างแรงจูงใจภายในเป้าหมายของงาน

ต้องมีลักษณะ ดังนี้ คือ มีความภูมิใจในการทำงานโดยตรง งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้
ความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอน มีแนวคิดดังนี้

- 1) ศึกษาความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนและระดับความสามารถ หรือพัฒนาการ ตามวัยของผู้เรียน
- 2) วางแผนการสอนอย่างเป็นกระบวนการและประเมินผลอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและกำหนดเป้าหมายการทำงาน สะท้อนผลงานและทำงานร่วมกันได้ (Scott. 1970 : 124)

จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอน จึงต้องมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมวิธีการ สื่อ อุปกรณ์ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อตอบสนอง ความพึงพอใจ ให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน ในแต่ละครั้ง โดยให้ผู้เรียนได้รับผลตอบแทนจากการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง โดยเฉพาะ ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายในที่เป็นความรู้สึกรักของผู้เรียน เช่นความรู้สึกรับถึงความสำเร็จ ของตนเมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ ได้ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ โดยครู อาจให้ผลตอบแทนภายนอก เช่น คำชมเชย หรือการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนใน ระดับที่น่าพอใจ

ทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญ กับผู้บริโภค (Consumer) หรือผู้รับสาร (Receiver) โดยผู้รับสารจะอยู่ในฐานะเป็นผู้กระทำ การเลือกใช้สื่อ (Active selector of media communication) ซึ่งนับได้ว่าเป็นมุมมองที่แตกต่าง ไปสมมติฐานของทฤษฎีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในการสื่อสาร ผู้ส่งจึงไม่อาจ คาดหมายความสัมพันธ์ระหว่างข่าวสารกับประสิทธิผลของการสื่อสาร เพราะท่ามกลาง ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสอง มีปัจจัยด้านการใช้สื่อของผู้รับสารเข้ามาเป็นตัวแทรกซ้อน ของกระบวนการและอธิบายเรื่องการใช้ประโยชน์ และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อ ดังนี้ (Katz. 1983 : 163)

แผนภาพที่ 1 การใช้ประโยชน์และการได้รับความพึงพอใจจากสื่อ

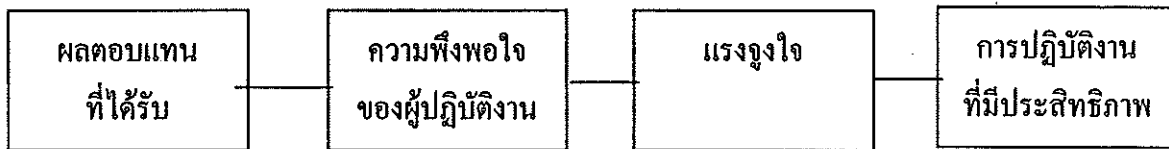
ปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับผู้รับสารซึ่งแพทย์และคณะให้ความสนใจ คือ

1. สภาพทางสังคมและลักษณะทางจิตวิทยาของผู้รับสาร (The social and psychological origins)
2. ความต้องการและความคาดหวังในการใช้สื่อของผู้รับสาร (Need, expectation of the mass media)

ทั้งสองปัจจัยนำไปสู่พฤติกรรม的开รับของผู้รับสารที่แตกต่างกัน อันเป็นผลมาจากความพึงพอใจที่แตกต่างกัน และเนื่องจากทฤษฎีให้ความสนใจกับบทบาทของผู้รับสารว่าเป็นผู้เลือกใช้สื่อได้มีการศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับสาร เช่น รายได้ การศึกษา โดยทั้งสองปัจจัยนี้ได้รับการพิจารณาว่า นำมาซึ่งเวลาว่างในการเปิดรับสื่อ (Free time of media use) ขณะเดียวกันสภาวะทางสังคมและจิตใจที่ต่างกันก่อให้เกิดมนุษย์มีความต้องการที่ต่างกันไปความต้องการที่ต่างกันไปนี้ทำให้แต่ละคนคาดคะเนแนวสื่อแต่ละประเภทเพื่อสนองตอบความพึงพอใจ ได้แตกต่างกันไปด้วย ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนทำงานที่ได้รับมอบหมาย หรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอน ซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษาจึงต้องคำนึงถึงความพอใจในการเรียนรู้ การกระทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือปฏิบัติงานมีแนวคิดหรือพื้นฐานที่ต่างกัน 2 ลักษณะ คือ

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน การตอบสนองความต้องการ ผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจจะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานที่สูงกว่า

2. ผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทักนะตามแนวคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วย
แผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากแนวความคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการให้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ และสถานการณ์รวมทั้งสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรม จนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (สมยศ นาวิการ, 2525 : 155)

4.4 ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ

ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจและผลการปฏิบัติงาน จะถูกเชื่อมโยงโดยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะนำไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่การตอบสนองความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทน โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้การปฏิบัติงานของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพึงพอใจย่อมเกิดขึ้น จากแนวคิดพื้นฐานดังกล่าวเมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผลตอบแทนภายใน หรือรางวัลภายในเป็นผลด้านความรู้สึกของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัวผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้น เมื่อสามารถเอาชนะความยุ่งยากต่างๆ และสามารถดำเนินงานภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้มากกว่าที่ตนเองหาให้ตนเอง เช่น การได้รับการยกย่อง

ชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ (สมยศ นาวิกาน. 2525 : 119)

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจในการเรียนเกิดจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ครูจะต้องเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย เมื่อเกิดความพึงพอใจจะเกิดผลที่ดีต่อการเรียนรู้ ผลที่ดี หรือนำพองานไปสู่ความพึงพอใจทำให้งานที่ทำประสบผลสำเร็จความพึงพอใจคือความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งที่ดี ที่เกิดจากการได้รับตอบสนองในสิ่งที่ตนคาดหวังไว้เป็นไปตามที่คาดหวังจนทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

5. แผนการจัดการเรียนรู้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูผู้สอนจะต้องมีการเตรียมตัวและวางแผนอย่างเป็นระบบซึ่งถือว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและการนำ สื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้อื่นต่าง ๆ มาประกอบการเรียนการสอนก็จะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. 2541 : 57-59) ได้กำหนดแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

5.1 ความหมาย ของแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน

แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน หมายถึง การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียน มาสร้างเป็นแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผลสำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของนักเรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

5.2 องค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ยังไม่ได้กำหนดรูปแบบที่ชัดเจน แต่มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

5.2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้ พิจารณาจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยจะต้องมีความครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตร มีความชัดเจน ที่บ่งบอกถึงการกระทำของนักเรียนที่สามารถวัดได้ตรงตามจุดประสงค์หลักสูตรที่กำหนดสอดคล้องกับระยะเวลาในการเรียนการสอน โดยจะต้องมีความรู้ถูกต้อง

5.2.2 เนื้อหาสาระ พิจารณาจากเนื้อเรื่องที่สอน จะต้องมีความรู้ถูกต้องตามหลักวิชาตรงตามเนื้อหาของหลักสูตร มีความชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย ไม่สับสน มีความครอบคลุมและมีการค้นคว้าหารายละเอียดเพิ่มเติมให้ทันสมัย เป็นปัจจุบัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีบทสรุปเนื้อหาไว้ท้ายบท หรือท้ายเรื่อง และมีหลักฐานค้นคว้าอ้างอิง

5.2.3 กิจกรรมการเรียนการสอน พิจารณาผลที่นักเรียนได้รับ โดยกิจกรรมนั้นจะต้องน่าสนใจ เข้าใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน มีความหลากหลาย นักเรียนสามารถรับรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีความถูกต้องและมีคุณธรรม

5.2.4 สื่อการเรียนการสอนพิจารณาจากสื่อที่ครูทำขึ้นใช้เองโดยจะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับเรื่องที่สอน ระหว่างสื่อและกิจกรรมการเรียนการสอนมีความสนใจช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็ว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประหยัดและถูกต้องตามหลักวิชาและใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น

5.2.5 การวัดผลและประเมินผล พิจารณาจากวิธีการวัดผลประเมิน โดยจะต้องตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน มีความครอบคลุมเนื้อหา ข้อทดสอบมีความถูกต้องตามหลักวิชา เป็นปรนัย วัดแล้วสามารถนำไปประมวลผลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนได้สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างได้ดี

5.3 โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้

โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นส่วนที่อธิบายสมรรถภาพและจุดประสงค์การเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา กำหนดการสอน ตารางสอน ตลอดจนองค์ความรู้ด้านกระบวนการเรียนการสอนของศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ ที่กำหนดตามแผนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ตามหลักจิตวิทยาที่สอดคล้องกับระดับพัฒนาการของนักเรียน

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนหนึ่งอธิบายรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีรูปแบบและลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามเหมาะสมของเนื้อหาวิชาและตามแต่ละโรงเรียนกำหนดโดยมีองค์ประกอบพื้นฐาน ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ..... หน่วยการเรียนรู้ .....

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ..... ระยะเวลา .....

ชั่วโมง

---

1. สาระสำคัญ (บอกความสำคัญของเรื่องที่สอน เช่น มีคุณค่าต่อผู้เรียนอย่างไรบ้าง)
2. จุดประสงค์การเรียนรู้
  - 2.1 จุดประสงค์ปลายทาง
ให้เขียนจุดประสงค์ปลายทางของเรื่องที่สอน เขียนให้ครอบคลุมสาระสำคัญ
  - 2.2 จุดประสงค์นำทาง
แตกมาจากจุดประสงค์ปลายทาง โดยเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้สามารถวัดได้ อธิบาย บอก เปรียบเทียบ ศึกษา ยกตัวอย่างได้ ฯลฯ
3. เนื้อหา / สาระ
บอกเนื้อหา สาระของเรื่องที่สอน โดยย่อ ๆ ว่ามีเนื้อหาสาระใด ผู้สอนอาจสรุปประเด็นสำคัญของเรื่องที่สอน / เรียน
4. กิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนและกิจกรรมการสอนของครู
บอกกิจกรรมของนักเรียน กิจกรรมของครูผู้สอนว่านักเรียนทำกิจกรรมอะไรบ้าง ครูทำ กิจกรรมใดบ้าง เช่น วิธีนำเข้าสู่บทเรียน ครูสาธิต นักเรียนทดลองปฏิบัติตอบแบบทดสอบประจำ บทเรียน นักเรียน ครูช่วยกันสรุปผลการเรียน
5. สื่อการเรียนการสอน
บอกรายชื่อ / อุปกรณ์ที่ใช้โดยละเอียดว่าใช้อุปกรณ์ชนิดใด จำนวนเท่าใด
6. การวัดและประเมินผล
บันทึกการประเมินผลการสอนและการใช้แผนการสอนว่า โดยภาพรวมของนักเรียนในชั้นเรียนเป็นอย่างไร นักเรียนกลุ่มใดมีปัญหาชนิดใด ควรมีการแก้ไขอย่างไรหรือนักเรียนให้ความสำคัญต่อกิจกรรม ร่วมปฏิบัติกิจกรรมอย่างไร
7. ผลงาน / ชิ้นงานของนักเรียน
8. บันทึกผลหลังการสอน
  1. ผลการเรียนรู้ .....
  2. ปัญหาอุปสรรค .....

3. ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข .....

9. ความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น.....

10. การตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการเรียนรู้ที่จัดทำแล้ว ก่อนดำเนินการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายควรตรวจสอบความถูกต้องด้านวิชาการ หลักการจัดกิจกรรม ความเหมาะสมของกิจกรรม เนื้อเรื่อง แล้วลงชื่ออนุญาตทำการสอน

ลงชื่อ .....

ตำแหน่ง .....

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบของการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่าน ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2546 : 167 - 169)

1. จุดประสงค์ปลายทาง (สอดคล้องกับมาตรฐาน)

2. จุดประสงค์นำทาง

3. เนื้อหา

4. สื่อการเรียนรู้

5. กิจกรรมเรียนรู้

6. การวัดประเมินผล

7. บันทึกผลหลังสอน

7.1 ผลการสอน .....

7.2 ปัญหาอุปสรรค .....

7.3 ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข .....

ลงชื่อ.....

ตำแหน่ง .....

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จะเห็นได้ว่าการที่ครูผู้สอนมีการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประสบความสำเร็จ ซึ่งในการจัดเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ผู้สอนสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ตามความเหมาะสมแต่ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแผนการจัดการ

เรียนรู้ที่ดีควรมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน มีความสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลายเน้นให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง

6. บริบทโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม

โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่มีสภาพแวดล้อมเหมาะสม มีสื่ออุปกรณ์เกี่ยวกับการฝึกกิจกรรมทางภาษา มีห้องปฏิบัติการทางภาษา และโรงเรียนเป็นศูนย์กลางเครือข่ายการเรียน การสอนภาษาอังกฤษ เช่นมีการเข้าค่ายภาษาอังกฤษ ในช่วงฤดูร้อนผู้บริหารและครูผู้ปกครองให้ความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นอย่างดี โดยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 มี 8 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 373 คน มีครู 17 คน ครูชำนาญการพิเศษที่สอนวิชาภาษาอังกฤษมี จำนวน 2 คน ห้องเรียนแต่ละห้องจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน เช่น โทรทัศน์ วีดีโอ เทป วิทยู การสื่อสาร การเรียนจากสัญญาณดาวเทียม (โรงเรียนไกลกังวล) แต่ละห้องจะคละนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อนเรียนร่วมกัน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ดังนี้

7.1 งานวิจัยในประเทศ

รัชนี้ย์ อุปรัง (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน เพื่อจับใจความวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่าน เพื่อจับใจความวิชาภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพ 84.86/83.33 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกเสริมทักษะ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุมาพร ทองเสมอ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้นิทานและรูปภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้นิทานและรูปภาพ มีผลสัมฤทธิ์หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

บุษบา รัตนิศ (2548 : 48) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 90.33/93.70 และผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รัชนิกรนิภา มีมาก (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแผนการเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 76.02/78.80 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศุภิสรา วงศ์คำจันทร์ (2547 : 77) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้และบทเรียนสำเร็จรูปประกอบภาพการ์ตูน เพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.44/87.80 ซึ่งเป็นไปเกณฑ์ที่ตั้ง มีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.7010 หมายถึง นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 70.1

เชษฐวัช ชวกาญจนกิจ (2547 : 63) ได้พัฒนาชุดการสอนวิชาภาษาอังกฤษเรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 พบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 87.33/87.89 ซึ่งมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 85/85

ขจรศักดิ์ สุบลี (2545 : บทคัดย่อ) อ้างใน บุษบา รัตนิศ. 2548 : 29 ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีสอนแบบ CIRC ประกอบกับการใช้สื่อในชีวิตประจำวัน พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการสอนอ่านด้วยวิธีแบบ CIRC ประกอบกับการใช้สื่อในชีวิตประจำวันและนักเรียนมีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุวรรณณี พากักดี (2543 : บทคัดย่อ) ,อ้างใน บุษบา รัตนิศ. 2548 : 29 ได้ทำการวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน จับใจความ โดยใช้แนวการสอนที่เน้นเทคนิคของคัลล์แมน

มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ด้าน การอ่านจับใจความหลังการสอนสูงกว่าก่อนเรียน และนักเรียนทั้งหมดที่ได้รับการสอนอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ โดยใช้แนวการสอนอ่านที่เน้นเทคนิคของดัลล์แมน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

ลักขณา มั่นตากาศ (2543 : 1) ,อ้างใน นุชบา รัตนวิศ. 2548 : 28 ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มทักษะภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มทักษะภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.54/81.00 และ คะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มทักษะภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชิดารัก คาบพลอ่อน (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษมีประสิทธิภาพ 80.26/79.08 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 75/75 ที่ตั้งไว้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กมลสันต์ เข้าเส็ง (2542 : ก) ได้ทำการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการสอนอ่านจับใจความ โดยใช้รูปแบบการสอนอ่านที่พัฒนาขึ้นกับวิธีสอนอ่านตามคู่มือครู พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนจากการสอนอ่านโดยใช้รูปแบบการสอนที่พัฒนาขึ้นตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุ่งจิตต์ อิงวิยะ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างบทเรียนเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ประสิทธิภาพของบทเรียนคือ 91.71/65033 ความสามารถในการอ่านของนักเรียน หลังการใช้บทเรียนสูงกว่าก่อนใช้บทเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แสงระวี ฌรงชวนะ (2542 : 5) ได้ทำการวิจัยเรื่องการสร้างชุดการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.56/85.53 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

กิติมาพร ดุษฎี (2541 : ง) อ้างใน บุษบา รัตนวิศ. 2548 : 27 ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้แบบฝึกเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความพร้อมในการอ่านคือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ดีลานีย์ (Delaney. 1985 : 111-A) ได้ทำการศึกษาผลยุทธวิธีในการฝึกอ่านเพื่อความเข้าใจกับนักเรียนระดับ 4 และ ระดับ 5 โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ฝึกให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านแล้ว ทำการบันทึกเอาไว้ แล้วทำการจดบันทึกสิ่งที่สำคัญเหล่านั้นเท่าที่จำได้ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุมที่ใช้วิธีเดิมผลปรากฏว่า คะแนนความเข้าใจโดยเฉลี่ยกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม

แม็ค พีค (Mcpeake. 1979 : 1799 – A) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการเรียนจากแบบฝึกอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่เริ่มศึกษาจนถึงความสามารถในการอ่านและเพศที่มีต่อความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 129 คน พบว่า ทุกกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ในการสะกดคำสูงขึ้น ยกเว้นนักเรียนชายที่มีความบกพร่องด้านการอ่านและพบว่าแบบฝึกช่วยปรับปรุงความสามารถการสะกดคำของนักเรียนทุกคน แต่เวลา 12 สัปดาห์ ไม่เพียงพอที่จะทำให้เกิดการถ่ายโอนการเรียนรู้ในการสะกดคำใหม่ที่ยังไม่ได้ศึกษา และคะแนนของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้การอ่านยังมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสะกดคำ

เวเนอร์ (Weiner. 1978 : 5900A) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลการสอบและฝึกให้นักเรียนระดับ 6 ใน Springfield Oregon เกี่ยวกับคำถามเรื่องที่อ่าน และใช้แบบทดสอบแบบเลือกตอบ ให้นักเรียนเขียนเรียงความวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนและฝึกให้ใช้คำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ได้คะแนนสูง

ชเวนดิงเกอร์ (Schwendinger. 1977 : 51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการเรียนสะกดคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพเหมือนของจริงแบบเขียนตามคำบอก และแบบทดสอบการเขียนสะกดคำผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกหัดที่มีรูปภาพจริง มีผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยไม่ใช้รูปภาพเหมือนของจริง

คาทานโน (Catano. 1976 : 4983-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องความแตกต่างของความเข้าใจในการอ่าน และคะแนนคำศัพท์ของนักเรียนที่ใช้สะกดคำในเนื้อเรื่องที่กำหนดให้กับ

นักเรียนที่ไม่ได้ใช้สะกดในเนื้อหาที่กำหนดให้ ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้เวลาทดลอง 7 สัปดาห์ ปรากฏว่า ได้ผลไม่แตกต่างกัน

ลอเรนซ์ และเฮเดน (Lawrance and Hayden. 1972 : 62-77) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกับนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 87 คน พบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกมีคะแนนการทดสอบหลังทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนก่อนทำแบบฝึก และนักเรียนสามารถทำข้อสอบจากการทำแบบฝึกได้อย่างถูกต้อง เฉลี่ยร้อยละ 98.80

เดวิดสัน (Davidson. 1971 : 6273-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำตอบของนักเรียน ในขณะที่มีกิจกรรมการอ่าน แบบธรรมดาและแบบให้ใช้ความคิดขณะที่อ่านพบว่า นักเรียนที่เรียนการอ่าน อ่านโดยถูกฝึกอยู่เสมอ นั้น มีแนวโน้มที่จะตอบคำถามไปในแนวคิดเชิงวิจารณ์ และพอใจที่จะแสดงความคิดเห็นของตนออกมาส่วนที่เรียนการอ่านแบบธรรมดา ไม่ค่อยได้ใช้ความคิดที่ลึกซึ้งนัก มีแนวโน้มที่จะตอบคำถามแบบไม่มีความคิด เชิงวิจารณ์และไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของตนออกมา

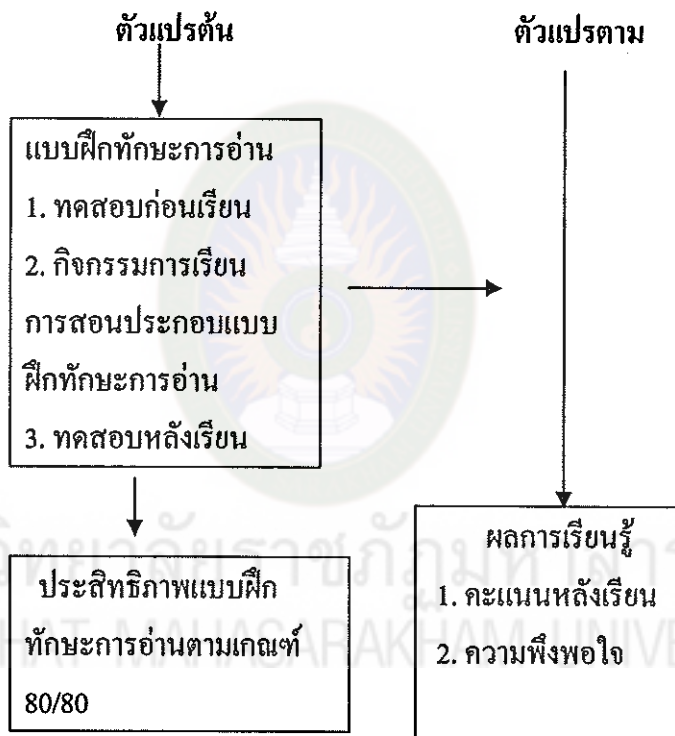
การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้แบบฝึกในประเทศ จำนวน 6 เรื่อง พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน และงานวิจัยต่างประเทศ จำนวน 5 เรื่อง พบว่า การเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะทางภาษา จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น

สรุปได้ว่า การวิจัยของนักการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ มีข้อสรุปคล้ายกัน กล่าวคือ การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนจะเกิดประสิทธิภาพ ก็ต่อเมื่อครูจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่แยกแยะเนื้อหา ตามความสนใจของนักเรียนและความแตกต่างระหว่างบุคคล ตลอดจนการนำเทคนิควิธีการและสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียนในการที่จะช่วยพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8. กรอบแนวคิดการวิจัย

การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่กล่าวว่า แบบฝึกทักษะนั้นควรเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก และอยู่ในเนื้อหาของบทเรียนจัดจากง่ายไปหายาก มีเอกภาพและสมบูรณ์ในตัวเอง เน้นการแก้ปัญหาตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วม (วิชัย เพ็ชรเรือง . 2531 : 73) ดังแผนภาพที่ 3 ดังนี้

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย